

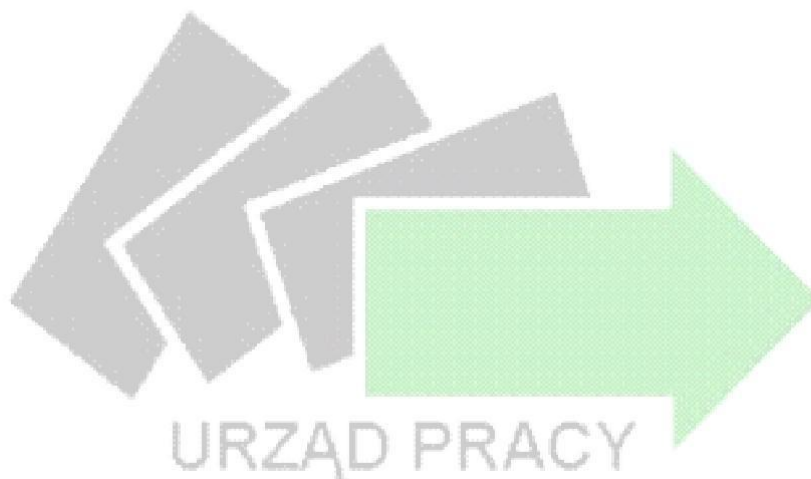

Świętokrzyska
Nagroda Jakości

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU - KAMIENNEJ

Analiza wsparcia udzielonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku- Kamiennej w formie dotacji i refundacji firmom z powiatu skarżyskiego

Badanie lokalnych firm

Skarżysko-Kamienna lipiec 2011

Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku-Kamiennej

**Analiza wsparcia udzielonego przez
Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku-
Kamiennej w formie dotacji i refundacji
firmom z powiatu skarżyskiego.**

Badanie lokalnych firm

LIPIEC 2011

Opracowanie:
Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku-Kamiennej
Centrum Aktywizacji Zawodowej
Dział Promocji Zatrudnienia

Przedruk w całości lub w części, wykorzystanie danych statystycznych w druku dozwolone wyłącznie
z podaniem źródła

Szanowni Państwo!

Mamy przyjemność oddać w Państwa ręce opracowanie zatytułowane: „Analiza wsparcia udzielonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku-Kamiennej w formie dotacji i refundacji firmom z powiatu skarżyskiego. Badanie lokalnych firm”. Opracowanie to wpisuje się w realizowaną przez nasz urząd Politykę Jakości, poprzez którą chcemy udzielać wielopłaszczyznowego wsparcia naszym klientom opierając swoje działania na nowoczesnych standardach zarządzania.

Opracowanie to stanowi syntetyczny obraz działań, które od wielu lat podejmuje Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku-Kamiennej w ramach promowania i wspierania przedsiębiorczości w naszym powiecie. Skala i charakter wsparcia udzielonego powstającym i już istniejącym firmom skłoniły nas do stworzenia analizy podsumowującej dotychczasowe działania. Z kolei badanie lokalnych firm miało pomóc przede wszystkim zdefiniować czynniki utrudniające ich funkcjonowanie i wskazać na plany kadrowe lokalnych pracodawców.

Opracowanie niniejszej publikacji wymagało wkładu i zaangażowania zespołu pracowników naszego urzędu. Jego stworzenie nie byłoby jednak możliwe bez życzliwości i pomocy firm biorących udział w badaniu, za co składamy serdeczne podziękowania lokalnym przedsiębiorcom.

Liczymy, że opracowanie to okaże się pomocne w przyszłości w pozyskiwaniu dodatkowych środków, dzięki którym będziemy nadal stymulować lokalny rynek pracy i wspierać naszych klientów.

Starosta Skarżyski
Michał Jędrys

Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
Roman Białek

Spis treści

Wstęp	7
1. Część I Dotacje (jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej) oraz refundacje kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy.....	13
1.1. Dotacje (jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej) – 2007-2010.....	14
1.2. Refundacje kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy – 2005-2009.....	26
2. Część II Badanie lokalnych firm	35
2.1. Metodologia badania.....	36
2.2. Wyniki badania	36
3. Indeks tabel i wykresów	47

Wstęp

Opracowanie zostało przygotowane w oparciu o informacje na temat osób bezrobotnych i przedsiębiorców otwierających i rozwijających własne firmy przy wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy w Skarżysku-Kamiennej oraz wynikające z ankiet dostarczonych przez skarżyskich przedsiębiorców.

W pierwszej części dokonano analizy zastanych danych na temat wykorzystanych dotacji i refundacji, jakimi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku-Kamiennej. Pozwolily one na stworzenie pełniejszego obrazu udzielanego wsparcia osobom bezrobotnym zakładającym własne firmy oraz pomocy skierowanej do pracodawców rozbudowujących własne firmy i tworzących nowe miejsca pracy.

W drugiej części zaprezentowane zostały wyniki badania ankietowego, w którym udział wzięli przedsiębiorcy z powiatu skarżyskiego dokonujący oceny kondycji swoich firm, planów kadrowych oraz wskazujący na utrudnienia, z jakimi spotykają się prowadząc działalność gospodarczą.

Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku –Kamiennej od kilku lat śledzi sytuację lokalnych przedsiębiorstw realizując własne projekty badawcze i angażując się w badania realizowane przez inne podmioty. W 2008r. we współpracy z Uniwersytetem im. Jana Kochanowskiego w Kielcach zrealizował projekt badawczy „Mapa lokalnego rynku pracy”, którego ważną częścią było badanie lokalnych pracodawców. W 2009r. Urząd pracy przeprowadził własne badania wśród pracodawców z terenu powiatu skarżyskiego, dotyczące ich planów kadrowych wobec niepokojących tendencji na rynkach światowych. W 2010r. powiat skarżyski znalazł się w próbie badawczej i zaangażował w przeprowadzenie badania pilotażowego pracodawców realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

Występujące na terenie powiatu skarżyskiego bogactwa naturalne – rudy żelaza i metali kolorowych, złoża kwarcytu sprawiły, że od wieków na terenach tych powstawały kopalnie, huty, odlewnie, kuźnie, tworząc za czasów Stanisława Staszica Staropolski Okręg Przemysłowy. W okresie międzywojennym obszar ten został zaliczony do Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Po II wojnie światowej na obszarze powiatu prężnie rozwijał się przemysł zbrojeniowy, obuwniczy, ale też budowlany, spożywczy i chemiczny. Jeszcze w latach 80-tych ubiegłego stulecia wybudowano olbrzymią stację rozrządową na węźle PKP.

Przemiany ustrojowe gospodarcze ostatniej dekady minionego wieku miały istotne znaczenie dla potencjału gospodarczego regionu. Lata 90-te XX wieku, które przyniosły całkowite przeobrażenia gospodarki w powiecie, spowodowały, że wiele firm nie potrafiło sprostać nowej wolnorynkowej gospodarce. Największe zakłady pracy zredukowały zatrudnienie, a tysiące ludzi straciło miejsca pracy.

Na koniec grudnia 2010 r. w rejestrze REGON¹ województwa świętokrzyskiego zarejestrowanych było 108,7 tys. podmiotów (w tym 86,7 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą). Podmiotów gospodarczych było zatem o 2,9% więcej niż rok wcześniej.

Utrzymuje się znaczne zróżnicowanie ilości podmiotów gospodarczych w ujęciu terytorialnym - najwięcej podmiotów podobnie jak rok wcześniej zlokalizowanych jest w Kielcach (28,5 tys.), powiecie kieleckim (14 tys.), ostrowieckim (10,9 tys.), skarżyskim (7,7 tys.) oraz starachowickim (7,3 tys.).

Zdecydowaną większość podmiotów stanowią jednostki sektora prywatnego, w którym skupione było 96,9% ich ogólnej liczby. W stosunku do 2009r. liczba podmiotów sektora prywatnego zwiększyła się o 3%. Najczęściej podmioty należące do sektora prywatnego deklarowały prowadzenie handlu i napraw pojazdów samochodowych – 35,4%, a także budownictwo – 13,7% oraz przetwórstwo przemysłowe.

Według kryterium formy prawnej najwięcej w województwie świętokrzyskim w rejestrze REGON odnotowano osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (79,7%). Istotne grupy pod względem liczebności tworzą również spółki cywilne (6,6%) oraz handlowe (4,4%).

W powiecie skarżyskim jednostki sektora prywatnego stanowiły w 2010r. 96% ich ogólnej liczby, najwięcej prowadziło działalność w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych (39%), obsługa nieruchomości (13%) oraz przetwórstwo przemysłowe (11%).

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w Polsce, w województwie świętokrzyskim i w powiecie skarżyskim w latach 2005-2010.

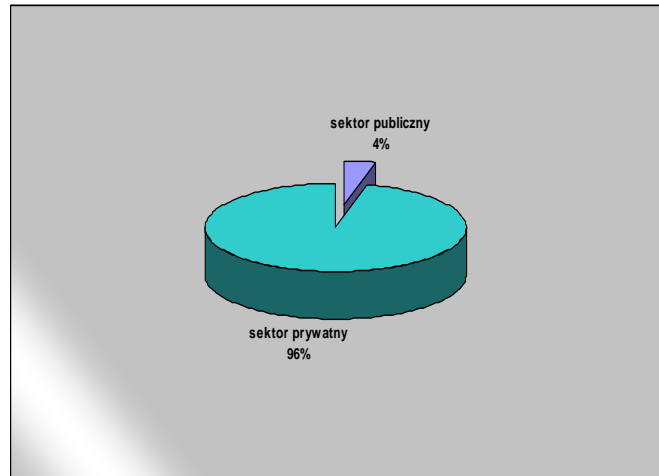
Rok	Polska	Województwo świętokrzyskie	Powiat skarżyski
	w tys.	w tys.	w tys.
2005	3.576,8	104,4	7,6
2006	3.615,6	106,3	7,7
2007	3.636,0	106,9	7,8
2008	3.685,6	108,4	7,8
2009	3.757,0	105,8	7,5
2010	3.909,8	108,7	7,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS

¹ REGON – krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej. Nie obejmuje jednostek lokalnych oraz indywidualnych gospodarstw rolnych, a ich aktualność pozostaje ściśle związana ze zmianami zgłaszanymi przez same podmioty.

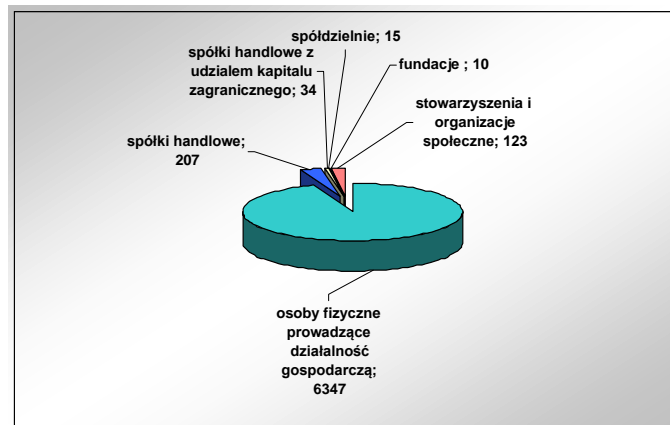

Wykres 1. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w powiecie skarżyskim według sektorów własnościowych w 2010 roku. Stan na dzień 31.12.2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS

Wykres 2. Jednostki sektora prywatnego w rejestrze REGON w powiecie skarżyskim w 2010 roku. Stan na dzień 31.12.2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS

W mieście Skarżysko-Kamienna w 2010r. prywatne podmioty gospodarcze stanowiły 96% ich ogólnej liczby, a wśród nich dominowały jednostki należące do sektora handlu i naprawa pojazdów samochodowych (39%), obsługa nieruchomości (14,5%) oraz przetwórstwo przemysłowe (7%).

W gminie Skarżysko-Kościelne w 2010r. jednostki sektora prywatnego stanowiły 96% ich ogólnej liczby przy czym dominowały tu firmy z sektorów: handel i naprawa pojazdów samochodowych (44,6%), przetwórstwo przemysłowe (14%) oraz pozostała działalność usługowa i komunalna (8%).

W gminie Bliżyn podmioty gospodarcze będące własnością prywatną stanowiły 97%, najwięcej skupiał spośród nich sektor handlu i naprawa pojazdów samochodowych, (36,5%), budownictwo (17,5%) oraz przetwórstwo przemysłowe (13%).

W gminie Łączna jednostki sektora prywatnego stanowiły 96% ich ogólnej liczby, przy czym dominowała działalność związana z handlem i naprawą pojazdów samochodowych - 37,5%, budownictwem - 14% oraz przetwórstwem przemysłowym - 14%.

W mieście i gminie Suchedniów sektor prywatny skupiał 97% ogółu przedsiębiorstw, najczęściej w obrębie sekcji działalności takich jak: handel i naprawa pojazdów samochodowych (40%), przetwórstwo przemysłowe (15%) oraz obsługa nieruchomości (11%).

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w latach 2009-2010.

	Liczba podmiotów gospodarczych		
	2009	2010	różnica
powiat	7544	7787	↑ +243
miasto Skarżysko-Kamienna	5487	5602	↑ +115
gmina Skarżysko-Kościelne	322	363	↑ +41
miasto i gmina Suchedniów	953	1009	↑ +56
Gmina Łączna	267	287	↑ +20
Gmina Bliżyn	515	526	↑ +11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS

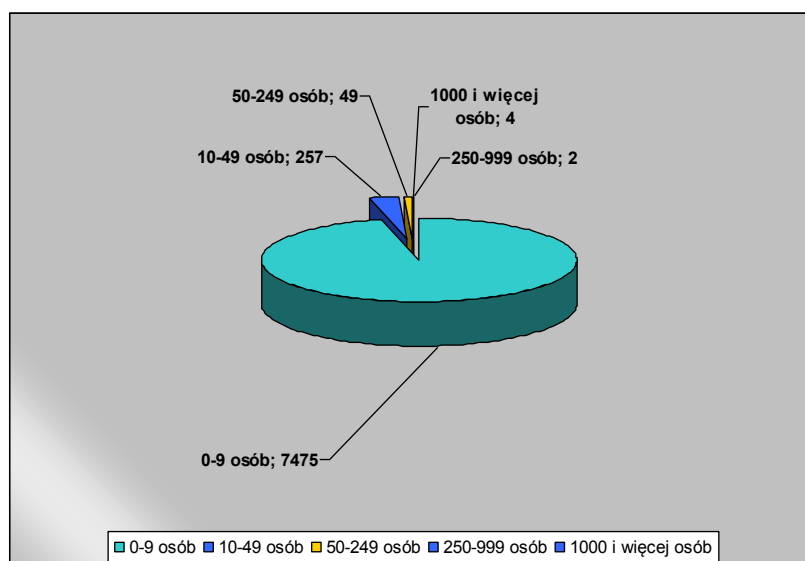
W 2010r. w województwie świętokrzyskim zarejestrowano 10,5 tys. nowych podmiotów gospodarczych (o 16,8% więcej niż przed rokiem). Najwięcej podmiotów zarejestrowano w sekcjach: handel i naprawa pojazdów samochodowych – 3,6 tys. (33,9% ogółu), budownictwo – 1,9 tys. (17,7% ogółu) oraz działalność produkcyjna – 0,9 tys. (8,7%). Największy wzrost liczby nowo zarejestrowanych firm odnotowano w powiecie: opatowskim, starachowickim i włoszczowskim.

W powiecie skarżyskim zarejestrowano w 2010r. 853 nowe firmy, z czego 99% stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego. Najwięcej zarejestrowano osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – 799, spółki handlowe -12, spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego – 3 oraz 5 stowarzyszeń. Najwięcej podmiotów zarejestrowano w sekcjach: handel i naprawa pojazdów samochodowych – 318 (37% ogółu), budownictwo – 115 (13 % ogółu) oraz działalność produkcyjna – 68 (8 % ogółu).

W 2010r. w powiecie skarżyskim wyrejestrowano z rejestru REGON 604 podmioty gospodarcze, najwięcej z sektora handel i naprawa pojazdów samochodowych (45% ogółu wyrejestrowanych firm) oraz budownictwo (14% ogółu wyrejestrowanych firm).

Biorąc po uwagę liczbę pracujących w województwie świętokrzyskim, przeważały podmioty małe – zatrudniające do 9 osób, które w 2010r. stanowiły 95% ogółu zarejestrowanych jednostek. W powiecie skarżyskim podobnie jak w województwie dominowały przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób – stanowiły one 96% ogółu zarejestrowanych jednostek.

Wykres 3. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w powiecie skarżyskim w 2010 roku według klas wielkości. Stan na dzień 31.12.2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS

Kobiety przedsiębiorcy najczęściej spotykane były w powiecie sandomierskim (37,1% ogółu przedsiębiorców), skarżyskim (37% ogółu przedsiębiorców) oraz w mieście Kielce (36,4% ogółu przedsiębiorców).

Atutem powiatu skarżyskiego jest niewątpliwie jego położenie na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych, obserwujemy także zwiększenie udziału sektora prywatnego w gospodarce, rosnącą z roku na rok liczbę firm na jego obszarze.

Jednym z największych zagrożeń i czynników mogących ograniczać rozwój powiatu jest niestety od lat najwyższa w województwie stopa bezrobocia. W samym tylko mieście Skarżysku-Kamiennej zarejestrowanych jako bezrobotne było na koniec 2010r. prawie 4 tys. osób. Brak pracy wiąże się nierozzerwalnie z niskim poziomem życia mieszkańców powiatu, ubożeniem, a niejednokrotnie z wykluczeniem społecznym. Obserwujemy utrwalającą się niekorzystną strukturę bezrobotnych, w której dominują osoby o niskich kwalifikacjach, bez doświadczenia zawodowego lub z bardzo krótkim doświadczeniem zawodowym, długotrwale bezrobotne.

Pomimo napływu kapitału inwestycyjnego z zewnątrz (w gospodarce komunalnej – kapitał niemiecki, w handlu – francuski, niemiecki, brytyjski i portugalski, w branży dystrybucji paliw brytyjski i norweski oraz w przemyśle amerykański i izraelski), nie jest on w stanie wygenerować nowych miejsc pracy w ilości pozwalającej na wyraźną redukcję bezrobocia.

W celu podniesienia inwestycyjnej atrakcyjności miasta została utworzona a następnie poszerzona Podstrefa Starachowickiej Strefy Gospodarczej w Skarżysku-Kamiennej. W 2002r. została utworzona Skarżyska Strefa Gospodarcza Sp. z o .o. oferująca tereny i hale i zapewniająca przyszłym inwestorom w zamian za stworzenie nowych miejsc pracy preferencyjne warunki i ulgi podatkowe.

Jednymi z głównych zidentyfikowanych barier w rozwoju gospodarki w powiecie pozostają problemy z pozyskiwaniem inwestorów zewnętrznych, niewykorzystany potencjał turystyczny, którym towarzyszy niska aktywność mieszkańców i migracja wykształconej młodzieży.

Szansą rozwoju miasta i powiatu staje się więc promocja i wpieranie przedsiębiorczości wśród mieszkańców powiatu.

CZĘŚĆ I

**DOTACJE (JEDNORAZOWE ŚRODKI NA
PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ)
ORAZ REFUNDACJE KOSZTÓW WYPOSAŻENIA
/DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY.**

1.1. DOTACJE (jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej) - 2007-2010

Nowy instrument aktywizacji osób bezrobotnych polegający na możliwości przyznania im jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej przez powiatowe urzędy pracy został wprowadzony ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie od 1 czerwca 2004r.

Urzędy pracy w Polsce zaczęły przyznawać dotacje od października 2004r. po wejściu w życie rozporządzenia określającego szczegółowe warunki i tryb przyznawania bezrobotnemu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Bezwrotna dotacja szybko stała się bardzo popularnym narzędziem aktywizacji wśród osób pozostających bez pracy, zastąpiła bowiem zwrotne pożyczki jakich urzędy udzielały z Funduszu Pracy. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej odnotowało, że już w samym październiku 2004r. przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej 221 osobom, w listopadzie – 767, a w grudniu 2848. Urząd pracy w Skarżysku-Kamiennej pierwszej dotacji udzielił 27 października 2004r., zaś w okresie od października do końca grudnia 2004r. udzielił dotacji łącznie 10 osobom.

Początkowo przyznawane w ramach dotacji środki nie mogły przekroczyć 500 procent przeciętnego wynagrodzenia, obecnie można ubiegać się o środki w wysokości 600 procent przeciętnego wynagrodzenia.

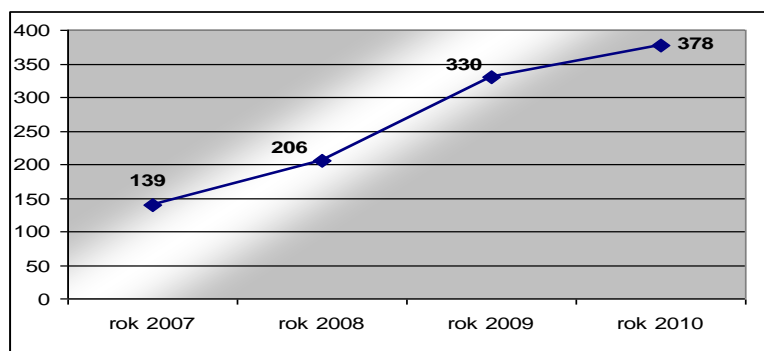
Zainteresowanie możliwością uzyskania bezzwrotnych środków z urzędu pracy na podjęcie działalności gospodarczej rosło z roku na rok wśród klientów skarżyskiego urzędu. Wyraźnie rosła ilość przyznawanych dotacji, na co niewątpliwie wpływ miał fakt, że urząd na ten cel dysponował również znaczącą pulą środków w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W analizowanym okresie największy wzrost liczby udzielonych dotacji zaobserwować można między 2008 a 2009 rokiem - różnica wyniosła 124.

W latach 2007-2010 59% przyznanych dotacji pochodziło z Funduszu Pracy, zaś 41 % z Europejskiego Funduszu Społecznego. Jedynie w 2007r. udzielono więcej dotacji z Europejskiego Funduszu Społecznego niż z Funduszu Pracy, w pozostałych latach, zwłaszcza w 2009 i 2010r. różnica pomiędzy tymi źródłami finansowania była znaczna. W 2009r. z Funduszu Pracy sfinansowano 68 % przyznanych dotacji, natomiast w 2010r. 59%.

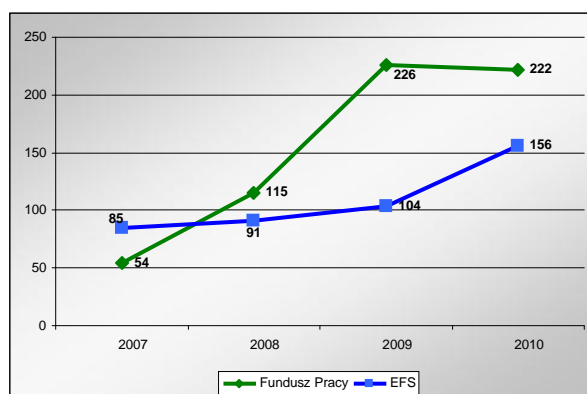
Wzrastająca liczba udzielanych na przestrzeni lat 2007-2010 dotacji wiązała się ze wzrostem środków, jakie urząd przeznaczał na ten cel. W 2007r. urząd przeznaczył na dotacje kwotę stanowiącą 14,6% ogółu środków wykorzystanych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, w 2008 kwota ta stanowiła już 16,3 % ogółu środków, w 2009r. 24,5%. W 2010r. blisko ¼ kwoty przeznaczonej na aktywne formy walki z bezrobociem wykorzystano na wspieranie osób zakładających własne firmy.

Średnia wartość dotacji udzielonych w 2007 r. wyniosła: 12.327 zł, w 2008r. 13.974 zł, w 2009r. 17.782,50 zł zaś w 2010r. 18.882 zł.

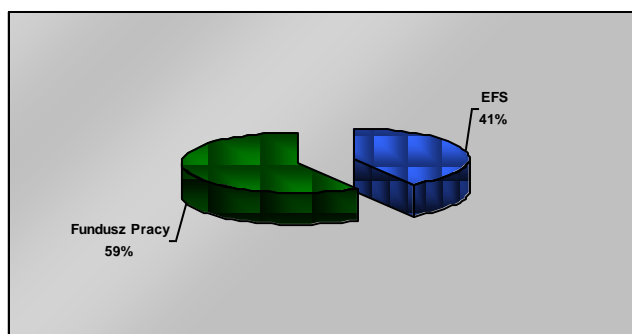
Wykres 4. Liczba udzielonych przez skarżyski PUP dotacji w latach 2007-2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

Wykres 5. Liczba udzielonych przez skarżyski PUP dotacji w latach 2007-2010 według źródła finansowania.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

Wykres 6. Dotacje udzielone przez skarżyski PUP w latach 2007-2010 według źródła finansowania.

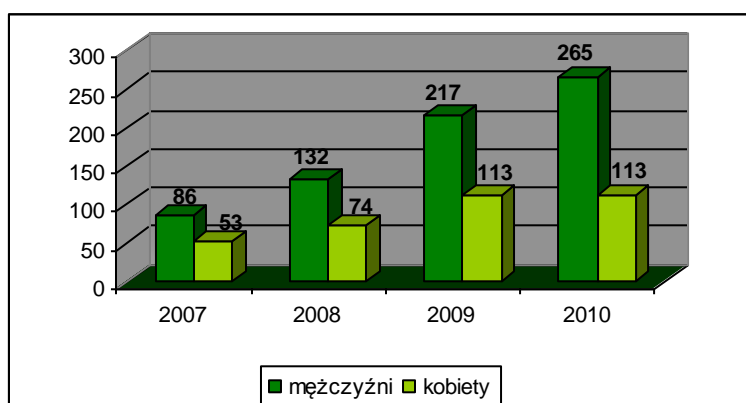
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

Tabela 3. Wykorzystanie środków w ramach udzielonych dotacji w okresie 2007-2010.

Źródło finansowania	2007	2008	2009	2010
Fundusz Pracy (w złotych)	642 179,00	1 628 933,62	4 043 512,90	4 264 711,43
EFS(w złotych)	1 071 218,00	1 250 000,00	1 824 724,00	2 872 590,00
Łącznie	1 713 397	2 878 933,62	5 868 236,90	7 137 301,43

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn Informacyjny PUP

W całym analizowanym okresie utrzymywała się znaczna liczebna przewaga mężczyzn korzystających z dotacji nad kobietami. Na udzielone łącznie w latach 2007-2010 1.053 dotacje aż 700 (tj. 66%) trafiło w ręce mężczyzn. W 2007r. wśród beneficjentów jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej mężczyźni stanowili 61%, kobiety 39%. W kolejnym roku odsetek mężczyzn korzystających z tej formy wsparcia wzrósł i wyniósł 64%, natomiast w 2009r. nadal wzrastał i wyniósł 65%. W 2010r. dysproporcje te pogłębiły się – mężczyźni wśród korzystających z dotacji stanowili 70%, a kobiety już tylko 30%. Zwrócić uwagę należy, że taki udział kobiet wśród osób zakładających własną firmę dzięki wsparciu z urzędu jest odzwierciedleniem struktury podmiotów gospodarczych prowadzonych w powiecie skarżyskim (ponad 30% odsetek stanowią kobiety przedsiębiorcy).

Wykres 7. Osoby, które otrzymały dotację ze skarżyskiego PUP w latach 2007-2010 według płci.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

Analizując rodzaje działalności gospodarczej, jaką podejmowały osoby bezrobotne korzystające z dotacji podkreślić należy, że są one ściśle związane z strukturą gospodarczą firm już działających na rynku.

W latach 2007-2010 najwięcej firm powstało dzięki dotacjom w obrębie sekcji G- to jest handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych wyłączając motocykle. Ten rodzaj działalności gospodarczej stanowił 43% ogółu udzielonych w tych latach dotacji. Kolejną sekcją, w której zakładano firmy stanowiło budownictwo – 19 % udzielonych w latach 2007-2010 dotacji. Działalność o profilu produkcyjnym podjęło dzięki wsparciu urzędu w analizowanym okresie 9% nowych podmiotów gospodarczych.

- W 2007r. działalność podejmowano najczęściej w obrębie sekcji G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych wyłączając motocykle), najwięcej w jego obrębie zajmowało się konserwacją i naprawą pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli oraz sprzedażą detaliczną wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzoną na straganach i targowiskach. W sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) najczęściej firmy zajmowały się produkcją przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych. W sekcji F (budownictwo) najwięcej firm zajmowało się rozbiórką i burzeniem obiektów budowlanych oraz posadzkarstwem, tapetowaniem i oblicowywaniem ścian. W sekcji H (transport i gospodarka magazynowa) powstała tylko 1 firma zajmująca się przeladunkiem towarów. W sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) założono tylko 1 firmę – placówkę gastronomiczną. W sekcji J (informacja i komunikacja) powstały 3 firmy, z czego 2 zajmowały się oprogramowaniem. W sekcji K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa) powstało 7 firm, z czego 6 agentów i brokerów ubezpieczeniowych. W sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) najczęściej firmy zajmowały się działalnością w zakresie specjalistycznego projektowania. W sekcji P (edukacja) powstały 3 firmy zajmujące się pozaszkolnymi formami edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych. W sekcji Q (opieka zdrowotna) powstała 1 firma świadcząca usługi fizjoterapeutyczne. W sekcji S (pozostała działalność usługowa) powstało 5 firm, z czego 3 to salony fryzjerskie.
- W 2008r. działalność podejmowano, podobnie jak wcześniej, najczęściej w obrębie sekcji G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych wyłączając motocykle), najwięcej aż 12 firm zajmowało się sprzedażą detaliczną odzieży w wyspecjalizowanych sklepach. 10 beneficjentów utworzyło z środków z urzędu zakłady mechaniki samochodowej. W sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo) powstały 3 podmioty gospodarcze, zajmujące się pozyskiwaniem drewna. W sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) najczęściej firmy zajmowały się produkcją wyrobów tartacznych oraz mebli kuchennych.

W sekcji F (budownictwo) najwięcej, aż 11 firm zajmowało się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. W sekcji H (transport i gospodarka magazynowa) powstała tylko 1 firma – taksówka osobowa. W sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) założono tylko 1 firmę – placówkę gastronomiczną. W sekcji J (informacja i komunikacja) powstały 4 firmy, z czego 2 zajmowały się oprogramowaniem. W sekcji K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa) powstało 5 firm, z czego 3 agentów i brokerów ubezpieczeniowych. W sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) najczęściej firmy zajmowały się działalnością fotograficzną. W sekcji N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca) założono 8 firm. W sekcji P (edukacja) powstało 5 firm zajmujących się pozaszkolnymi formami edukacji. W sekcji S (pozostała działalność usługowa) powstało 15 firm, z czego 6 to salony fryzjerskie.

- W 2009r. działalność podejmowano, podobnie jak wcześniej, najczęściej w obrębie sekcji G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych wyłączając motocykle), najwięcej aż 24 firmy zajmowały się konserwacją i naprawą pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli a 19 sprzedają detaliczną wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzoną na straganach i targowiskach. W sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo) powstały 2 podmioty gospodarcze, zajmujące się działalnością usługową związaną z leśnictwem. W sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) najczęściej firmy zajmowały się produkcją odzieży wierzchniej oraz produkcją mebli biurowych i sklepowych. W sekcji F (budownictwo) najwięcej, aż 12 firm zajmowało się posadzkarstwem, tapetowaniem i oblicowywaniem ścian. W sekcji H (transport i gospodarka magazynowa) powstało 5 firm – z czego 4 taksówki osobowe. W sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) założono 8 firm – w tym 5 placówek gastronomiczną. W sekcji J (informacja i komunikacja) powstały 4 firmy, z czego 2 zajmowały się oprogramowaniem. W sekcji K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa) powstało 7 firm wspomagających usługi finansowe z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych. W sekcji L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości) powstały 2 firmy zajmujące się pośrednictwem w obrocie nieruchomościami. W sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) najczęściej firmy zajmowały się działalnością fotograficzną. W sekcji N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca) założono 19 firm, zajmujących się przede wszystkim wynajmem i dzierżawą maszyn. W sekcji P (edukacja) powstało 5 firm zajmujących się pozaszkolnymi formami edukacji. W sekcji R (działalność związana z kulturą i rozrywką) powstały 4 firmy. W sekcji S (pozostała działalność usługowa) powstało 14 firm, dominowały tu jak w poprzednich latach salony fryzjerskie.
- W 2010r. działalność podejmowano, podobnie jak wcześniej, najczęściej w obrębie sekcji G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych wyłączając motocykle), najwięcej aż 23 firmy zajmowały się konserwacją i naprawą pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli a 22 sprzedają detaliczną wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzoną na straganach i targowiskach. W sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo) powstało 7 podmiotów gospodarczych, zajmujących się przede wszystkim działalnością usługową związaną z leśnictwem. W sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) najczęściej firmy zajmowały się produkcją wyrobów tartacznych. W sekcji E (dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją) rozpoczęła działalność 1 firma zajmująca się odzyskiem z materiałów segregowanych. W sekcji F (budownictwo) najwięcej, aż 23 firmy zajmowały się pozostałymi robotami wykończeniowymi. W sekcji H (transport i gospodarka magazynowa) powstały 2 firmy. W sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) założono 10 firm – w tym 5 placówek gastronomicznych. W sekcji J (informacja i komunikacja) powstało 7 firm. W sekcji K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa) powstało 6 firm z czego połowa to agenci i brokerzy ubezpieczeniowi. W sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) powstały 32 firmy dwa razy więcej niż przed rokiem - najczęściej jak w poprzednich latach firmy zajmowały się działalnością fotograficzną. W sekcji N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca) założono 23 firmy, zajmujących się przede wszystkim wynajmem i dzierżawą maszyn oraz niespecjalistycznym sprzętaniem budynków i obiektów przemysłowych.

W sekcji Q (opieka zdrowotna) powstało 5 firm, wszystkie świadczą usługi fizjoterapeutyczne. W sekcji P (edukacja) powstało 5 firm zajmujących się pozaszkolnymi formami edukacji. W sekcji R (działalność związana z kulturą i rozrywką) powstały 4 firmy. W sekcji S (pozostała działalność usługowa) powstało 25 firm, w tym aż 13 salonów fryzjerskich.

Tabela 4. Dotacje udzielone przez skarżyski PUP w latach 2007-2010 według sekcji PKD 2007.

	2007	2008	2009	2010
sekcja A	0	3	2	7
sekcja C	15	15	29	26
sekcja E	0	0	0	1
sekcja F	31	49	63	65
sekcja G	62	88	148	156
sekcja H	1	1	5	2
sekcja I	1	1	8	10
sekcja J	3	4	4	7
sekcja K	7	5	7	6
sekcja L	0	0	2	0
sekcja M	8	13	16	32
sekcja N	0	8	19	23
sekcja P	3	5	5	5
sekcja Q	1	0	0	5
sekcja R	1	0	4	4
sekcja S	5	13	14	25

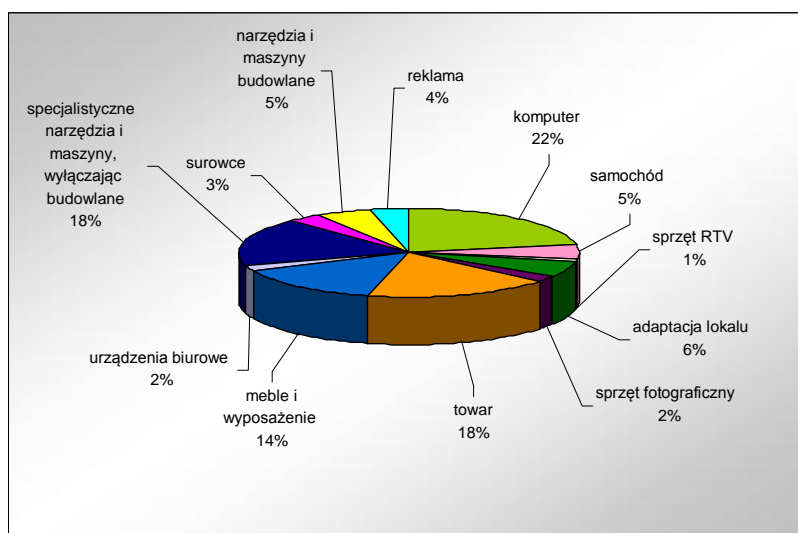
Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

gdzie:

- sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo
- sekcja C- przetwórstwo przemysłowe
- sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- sekcja F – budownictwo
- sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włącznie z motocyklami
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa
- sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- sekcja J – informacja i komunikacja
- sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- sekcja L- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- sekcja P – edukacja
- sekcja Q – opieka zdrowotna
- sekcja R – działalność związana z kulturą i rozrywką
- sekcja S – pozostała działalność usługowa

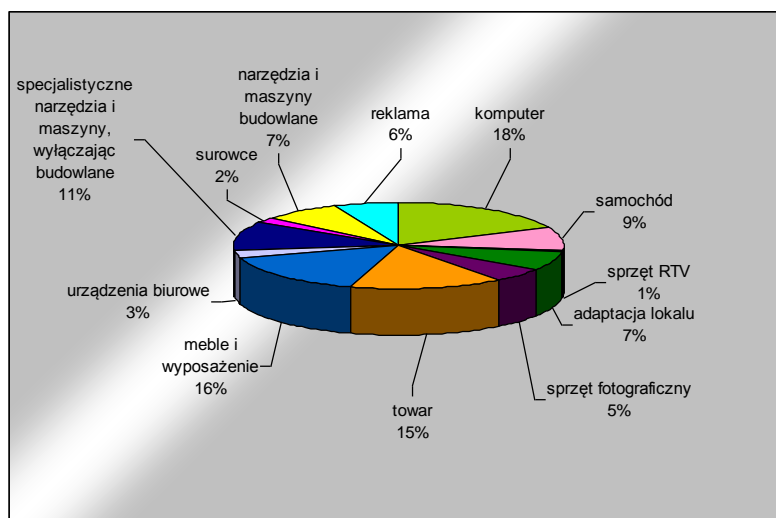
W analizowanym okresie środki w ramach jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej przeznaczano na zakup: komputera (16%), towaru(15%), samochodu (15%), mebli i wyposażenia (14%), specjalistycznych maszyn i urządzeń z wyłączeniem budowlanych (13%), adaptację lokalu (7%), narzędzia i maszyny budowlane (6%), reklamę (5%), sprzęt fotograficzny (3%), urządzenia biurowe (3%), surowce (2%), sprzęt RTV (1%).

Zamieszczone poniżej wykresy obrazują strukturę wydatków poniesionych w ramach dotacji.

Wykres 8. Rodzaj zakupów w ramach udzielonych dotacji w 2007 roku

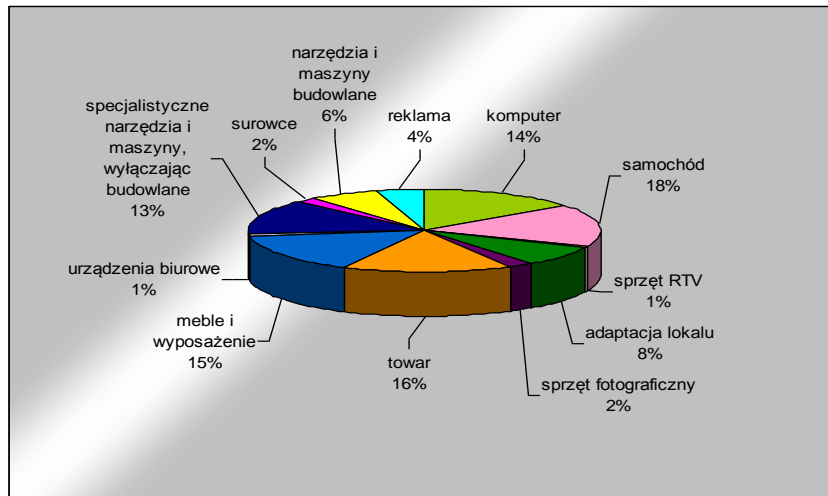
Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W 2007r. najczęściej w ramach otrzymanych środków kupowane były komputery oraz specjalistyczne narzędzia i maszyny wyłączając budowlane.

Wykres 9. Rodzaj zakupów w ramach udzielonych dotacji w 2008 roku

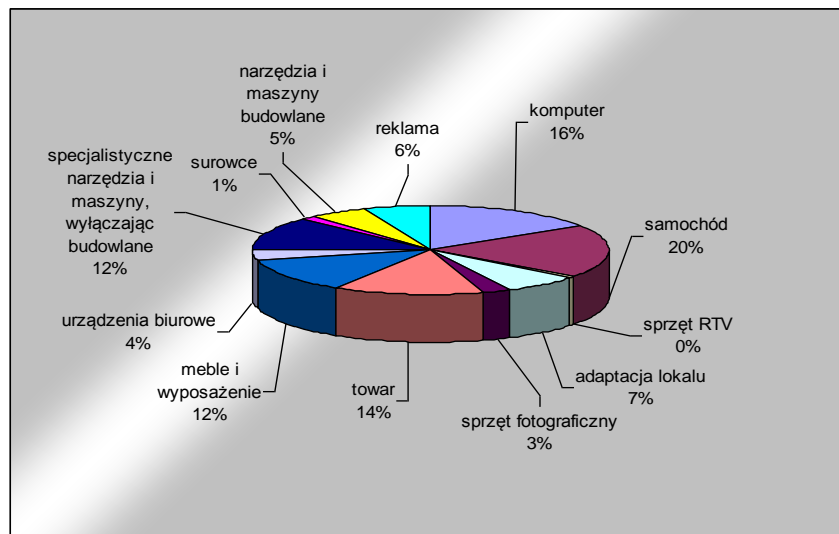
Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W 2008r. osoby, które otrzymały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dokonywały najczęściej zakupu komputera, mebli i wyposażenia oraz towaru.

Wykres 10. Rodzaj zakupów w ramach udzielonych dotacji w 2009 roku

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W 2009r. wśród zakupów dokonywanych w ramach dotacji największy odsetek stanowiły samochody, następnie meble i wyposażenie i wreszcie komputery.

Wykres 11. Rodzaj zakupów w ramach udzielonych dotacji w 2010 roku

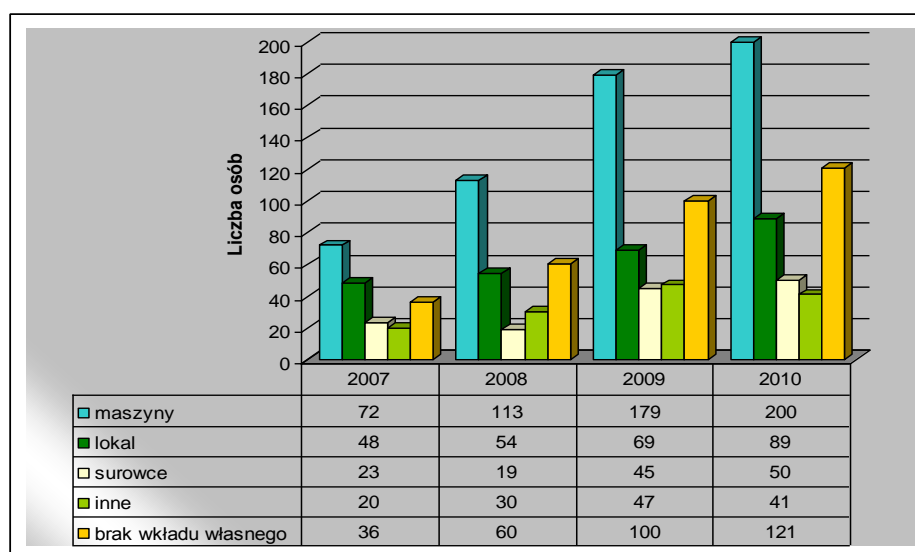
Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W 2010r. podobnie jak w roku poprzednim wiodącym zakupem był samochód, następnie komputer, specjalistyczne narzędzia i maszyny, wyłączając budowlane oraz meble i wyposażenie.

W analizowanym okresie osoby bezrobotne korzystające z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej deklarowały w swoich wnioskach jako wkład własny najczęściej maszyny i urządzenia, następnie lokal i adaptację lokalu. Wśród kategorii „inne” beneficjenci wskazywali najczęściej na pozwolenia jakie już zdobyli, a które były niezbędne do uruchomienia działalności. Blisko 20% osób korzystających z dotacji wskazywało na więcej niż jedną formę wkładu własnego. 23% osób, którym przyznano dotację nie zadeklarowało żadnego wkładu własnego. W 2007r. wkład własny zadeklarowało 82% osób. Odsetek osób, które wkładu własnego nie miały wyniósł 18%. W 2008r. wkład własny zadeklarowało 78%, natomiast brak wkładu 22% osób, które otrzymały dotację z PUP.

W kolejnym roku odsetek osób deklarujących posiadanie wkładu własnego wyniósł 77%, zaś nie posiadających wkładu własnego wyniósł 23%. W roku 2010 posiadanie wkładu własnego wskazało 76% osób, które otrzymały dotację z PUP, zaś 24% wskazało na brak wkładu własnego.

Wykres 12. Wkład własny osób, które otrzymały dotacje z PUP w latach 2007-2010.

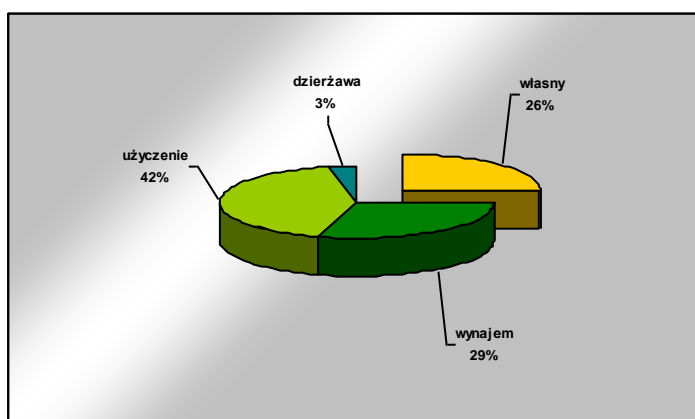

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W latach 2007-2010 największy odsetek osób korzystających z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej dysponował lokalem użyczonym (42%), jako siedzibą swojej firmy. Lokalem wynajmowanym dysponowało 29% osób, zaś tylko o 3 punkt procentowy mniej lokalem własnym (26%). Najrzadziej osoby, które otrzymały dotację z PUP wskazywały na miejsce siedziby firmy w lokalach dzierżawionych (3%).

Zamieszczone poniżej wykresy wskazują jak kształtowało się prawo do lokalu, w którym siedzibę miały firmy powstałe dzięki dotacjom z urzędu w poszczególnych latach.

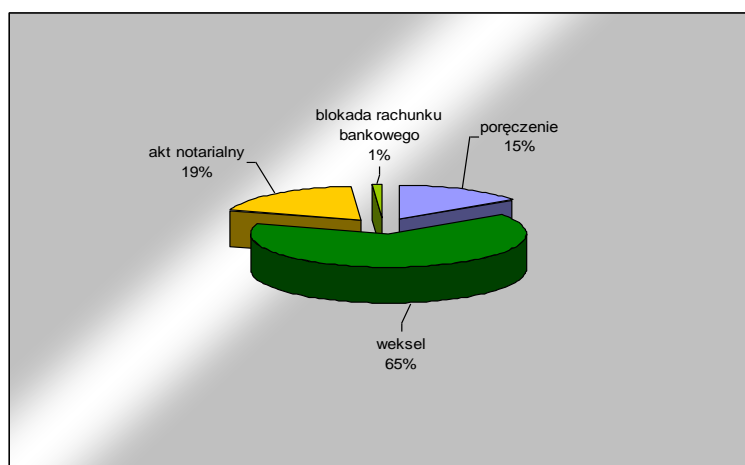
Wykres 13. Prawo do lokalu, w którym prowadzona jest działalność powstała dzięki dotacji z PUP (okres 2007-2010)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych

W latach 2007-2010 osoby, które otrzymały z urzędu jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej jako formę zabezpieczenia wybierały najczęściej weksel z poręczeniem wekslowym (awal) – 65% osób, ponadto akt notarialny o poddaniu się egzekucji (19%) wraz z poręczeniem udzielonym przez przynajmniej dwóch poręczycieli (15%). Zaledwie 1% osób korzystających z dotacji wybrało jako formę zabezpieczenia blokadę rachunku bankowego. W analizowanym okresie tylko 1 osoba skorzystała z gwarancji bankowej, jako formy zabezpieczenia dotacji.

Wykres 14. Forma zabezpieczenia otrzymanej dotacji z PUP w latach 2007-2010

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W okresie od 2007 do 2010 r. udzielono łącznie 1053 dotacji, aż 98% spośród nich zostało poprawnie rozliczonych przez beneficjentów. Na koniec 2008r. odsetek ten wyniósł 96% za dotacje rozliczone po 12 miesiącach od ich udzielenia, zaś tylko w 4 % przypadkach doszło do nieprawidłowości, których głównymi przyczynami było nieterminowe dokonanie zakupów i wpisu do ewidencji działalności gospodarczej.

W kolejnym roku odsetek poprawnie rozliczonych umów zawartych w 2008r. ukształtował się na poziom 98%, ponownie jak wcześniej w 2% przypadkach wykazano nieprawidłowości. Ich przyczynami były wydatki niezgodne ze specyfikacją, podjęcie pracy po otrzymaniu dotacji i założeniu firmy (ale przed upływem roku od jej założenia).

W 2008r. odnotowano też przypadek, w którym nastąpił zwrot środków niezwłocznie po ich udzieleniu przez osobę, która podjęła decyzje o wypowiedzeniu umowy z PUP.

Dotacje udzielone przez skarżyski urząd pracy w 2009r. zostały poprawnie rozliczone w 97%. W 3% przypadków stwierdzono naruszenie zapisów umowy poprzez dokonanie wydatków niezgodnych z przyjętą specyfikacją zakupów, doszło również do nieterminowego dokonania zakupów. Ponadto doszło do odstąpienia od umowy oraz podjęcia zatrudniania i zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej przed upływem 12 miesięcy od jej założenia

Do końca czerwca 2011r. rozliczono część dotacji, które zostały przyznane w 2010r. i upłynęło 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia prowadzenia firmy. Tu wskaźnik poprawności realizacji umowy wyniósł aż 99%. Jeszcze w 2010r. stwierdzono nieprawidłowości związane z dokonaniem zakupów, ponadto jedna osoba wypowiedziała warunki umowy.

W 2007r. firmy zakładane przez osoby bezrobotne przy wsparciu urzędu pracy lokowane były głównie na terenie miasta Skarżyska –Kamiennej (89 tj. 65%), na terenie gminy Suchedniów powstało 25 firm (18%), zaś w gminie Skarżysko-Kościelne 10 firm (7%). Na obszarze gminy Bliżyn dzięki dotacjom z urzędu udzielonym w 2007r. powstało 6 podmiotów gospodarczych, a w gminie Łączna 3. Poza powiatem skarżyskim powstało dzięki dotacjom 6 firm w tym większość na terenie miasta Kielce.

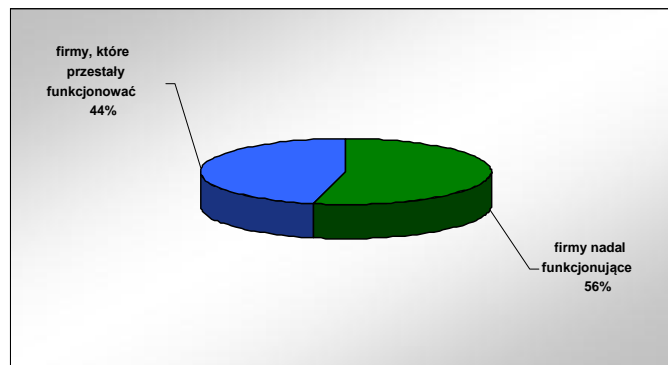
W 2008r. firmy zakładane przez osoby bezrobotne przy wsparciu urzędu pracy lokowane były głównie na terenie miasta Skarżyska –Kamiennej (128 tj. 63%), na terenie gminy Suchedniów powstało 30 firm (15%), zaś w gminie Bliżyn 15 firm (7%). Na obszarze gminy Skarżysko-Kościelne dzięki dotacjom z urzędu udzielonym w 2008r. powstało 11 podmiotów gospodarczych, a w gminie Łączna 7. Poza powiatem skarżyskim powstało dzięki dotacjom 15 firm w tym między innymi na terenie Kielc i Warszawy.

W 2009r. firmy zakładane przez osoby bezrobotne przy wsparciu urzędu pracy lokowane były głównie na terenie miasta Skarżyska –Kamiennej (203 tj. 62%), na terenie gminy Suchedniów powstało 46 firm (14%), zaś w gminie Bliżyn 28 firm (9%). Na obszarze gminy Skarżysko-Kościelne dzięki dotacjom z urzędu udzielonym w 2009r. powstało 20 podmiotów gospodarczych, a w gminie Łączna 16. Poza powiatem skarżyskim powstało dzięki dotacjom 17 firm w tym między innymi na terenie Kielc, w Warszawie, Szydłowcu, Bodzentynie, Mircu, Zagnańsku, Radomiu, Starachowicach.

W latach 2007-2009 dzięki dotacjom przyznawanym osobom bezrobotnym przez urząd miało szansę powstać 675 nowych firm. Na rynku na dzień 30.06.2011r. spośród firm powstałych dzięki środkom z PUP nadal funkcjonuje 56% spośród nich. W okresie od 1 do 2 lat od momentu powstania przestało działać 40% stworzonych dzięki wsparciu PUP firm. Po upływie od 2-do 3 lat od momentu powstania działać przestało 3% firm. Zaledwie 1 % firm znikł z rynku po upływie ponad 3 lat od chwili powstania. Blisko 35% powstałych wówczas dzięki pomocy finansowej PUP firm współpracuje z urzędem korzystając przede wszystkim z usługi pośrednictwa pracy, refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy i staży.

Osoby bezrobotne, którym urząd udzielił dotacji w 2010r. w większej części dopiero rozliczają się dopiero z urzędem lub jeszcze nie minęło 12 miesięcy od kiedy ich firmy rozpoczęły działalność stąd dane uzyskane na temat ich firm są niekompletne.

Wykres 15. Czas funkcjonowania firm powstałych dzięki dotacji z PUP w latach 2007-2009

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

Wśród firm, które powstały dzięki dotacji udzielonej z urzędu pracy w 2007r. przetrwało 66%. W okresie od 1 roku do 2 lat od chwili powstania przestało działać 23 % firm w tym 9 firm zakończyło swoją działalność równo po 12 miesiącach (6%).W okresie od 2 do 3 lat od momentu rozpoczęcia funkcjonowania działalność zakończyło 9 % firm. Po ponad 3 latach przestało działać na rynku 2% firm. Spośród firm, które powstały dzięki dotacjom w 2007r. 44 tj. 32 % współpracuje z urzędem i korzysta z jego wsparcia.

Wśród firm, które powstały dzięki dotacji udzielonej z urzędu pracy w 2008r. przetrwało 51% (103 firmy). W okresie od 1 roku do 2 lat od chwili powstania przestało działać 44 % (90 firm) w tym 58 firm zakończyło swoją działalność równo po 12 miesiącach (29%). W okresie od 2 do 3 lat od momentu rozpoczęcia funkcjonowania działalność zakończyło 4 % (11 firm). Po ponad 3 latach przestała działać na rynku 1 firma. Spośród firm, które powstały dzięki dotacjom w 2008r. 79 tj.38,5% współpracuje z urzędem i korzysta z jego wsparcia.

Wśród firm, które powstały dzięki dotacji udzielonej z urzędu pracy w 2009r. przetrwało 51% (166 firmy). W okresie od 1 roku do 2 lat od chwili powstania przestało działać 48 % (156 firm) w tym 99 firm zakończyło swoją działalność równo po 12 miesiącach (30%).W okresie od 2 do 3 lat od momentu rozpoczęcia funkcjonowania działalność zakończyło 1 % (2 firmy). Spośród firm, które powstały dzięki dotacjom w 2009r. 110 tj.35% współpracuje z urzędem i korzysta z jego wsparcia.

Podsumowanie i wnioski

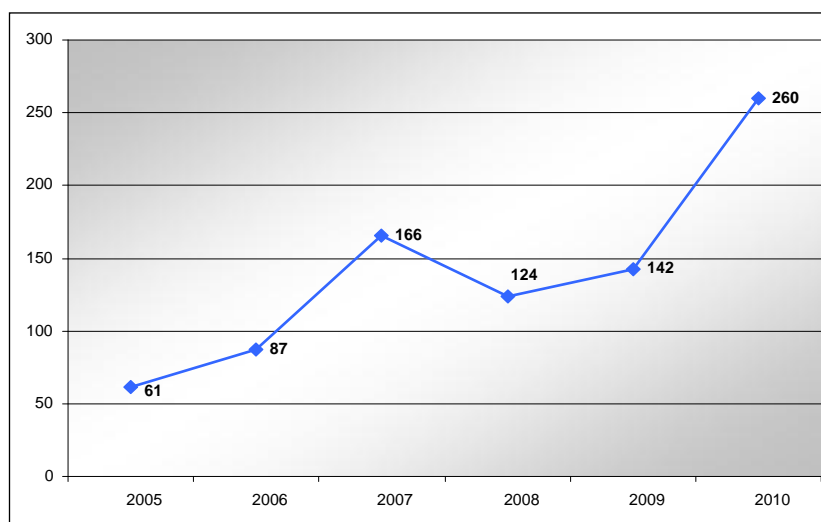
- W latach 2007 -2010 Powiatowy Urząd Pracy udzielił łącznie 1.053 dotacje, stwarzając osobom bezrobotnym szanse na samozatrudnienie. W ciągu minionych 4 lat każdego roku podnosił nakłady pieniężne na świadczenie tej formy pomocy, czyniąc z dotacji jedną z kluczowych form aktywizacji bezrobotnych mieszkańców powiatu skarżyskiego. Szczególny nacisk i zaangażowanie urzędu w stwarzanie możliwości uzyskania dotacji wynika ze stuprocentowej efektywności tej formy pomocy oraz szansy że powstające firmy same nie tylko przetrwają, ale w przyszłości będą generować nowe miejsca pracy. Taka strategia działań jest również wynikiem analizy struktury bezrobocia, jego fluktuacji i całokształtu sytuacji gospodarczej powiatu. Nacisk na rozwijanie postaw przedsiębiorczych i budowanie klimatu sprzyjającego tworzeniu własnych firm jest konieczne wobec olbrzymiego niedoboru wolnych miejsc pracy w powiecie skarżyskim i jego najbliższym sąsiedztwie: powiecie szydlowieckim, koneckim, starachowickim.
- Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej trafiają częściej w ręce bezrobotnych mężczyzn niż kobiet. Jest to odzwierciedleniem charakterystycznego wśród polskich przedsiębiorców zjawiska dysproporcji płci, wiąże się z mniejszą aktywnością zawodową wśród kobiet. Urząd powinien promować ideę samozatrudnienia wśród swoich klientek.
- Rodzaje działalności gospodarczej podejmowanej przez osoby bezrobotne, które otrzymały dotację z urzędu są ściśle powiązane ze strukturą gospodarki w powiecie. Powstają przede wszystkim w sektorze usługowym, zwłaszcza związanym z handlem i naprawą pojazdów samochodowych, podnoszą poziom konkurencyjności wśród istniejących już firm, same mają też mniejsze szanse na utrzymanie się na rynku. Mając na uwadze racjonalność gospodarowania środkami finansowymi urząd powinien udzielać wsparcia powstawaniu tych rodzajów działalności, które odznaczają się innowacyjnością.
- Wskaźnik poprawności realizacji dotacji po upływie 12 miesięcy od daty założenia firmy jest wysoki, w całym analizowanym okresie wyniósł 97%. Świadczy to o adekwatności tej formy wsparcia do potrzeb i możliwości osób bezrobotnych.
- Czas życia firm powstałych dzięki dotacjom udzielonym w analizowanym okresie wskazuje, że ponad połowa (56%) nadal funkcjonuje na rynku. Podkreślić należy, że dotyczy to zwłaszcza firm powstałych dzięki dotacjom udzielonym w 2007r. – tu odsetek ten wynosi aż 66%. W kolejnych latach wyraźny staje się odsetek firm, które na rynku przetrwały tylko 12 miesięcy od chwili powstania (odsetek na poziomie 30%), co wiąże się z dwoma istotnymi czynnikami. Po pierwsze znacznie większą niż to miało miejsce w 2007r. liczbą udzielonych dotacji, co znajduje bezpośrednie przełożenie w większej konkurencyjności firm na rynku, a co za tym idzie w możliwości pozyskaniu klientów i utrzymaniu ciągłości finansowej. Po drugie z sytuacją na polskim rynku w ogóle i docieraniu, co prawda w mniejszym stopniu niż na rynkach światowych następstw kryzysu gospodarczego. Nie bez znaczenia dla wielu firm miał fakt, że na terenie miasta pojawiły się inwestycje, które skutecznie konkurują z firmami zajmującymi handlem detalicznym odzieżą i artykułami spożywczymi.

1.2. REFUNDACJE KOSZTÓW WYPOSAŻENIA/DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY - 2005-2009²

Urzędy pracy mogą z Funduszu Pracy dokonywać refundacji podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w wysokości nie wyższej niż 600 procent przeciętnego wynagrodzenia.

Na przestrzeni lat 2005-2010r. skarżyski urząd pracy stworzył w ramach refundacji kosztów wyposażenia /doposażenia stanowiska pracy dla 840 osób bezrobotnych. Jeszcze w 2005r. z w ramach refundacji stworzone zostały stanowiska pracy dla 61 osób, rok później już dla 87. W 2006r. z refundacji udzielonych z Funduszu Pracy skorzystało 39 firm. W 2007r. udało stworzyć aż 166 stanowisk pracy u 61 pracodawców. Rok później w ramach refundacji zatrudnionych zostało o 42 osoby mniej, choć z tej formy pomocy skorzystało 69 firm. W 2009r. zawarto 77 umów w sprawie refundacji, dzięki czemu stworzone zostały 142 miejsca pracy. Rekordowy pod względem udzielonych refundacji był 2010 rok – zawarto 151 umów i stworzono 260 nowych stanowisk pracy (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 118).

Wykres 16. Liczba stanowisk pracy powstałych w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy w okresie 2005-2010.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

Refundacje kosztów stworzenia/doposażenia stanowisk pracy stały się w analizowanym okresie jednym z tych instrumentów rynku pracy, na które urząd przeznaczal w ramach posiadanych funduszy coraz większe środki. W 2005r. była to kwota zaledwie 366 600 zł, rok później o 618 200 zł większa. W 2007r. środki przeznaczone na ten cel wyniosły prawie 2 mln złotych. W 2008r. na refundacje wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy wydano ponad 1,8 mln zł, a już w następnym roku prawie 2,5 mln. W 2010r. na wsparcie pracodawców poprzez refundacje kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy wydano prawie 5 mln złotych, co stanowi prawie 18% środków, jakie PUP przeznaczył na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

² W opracowaniu uwzględniono przede wszystkim dane dotyczące przedsiębiorstw korzystających z refundacji w latach 2005-2009 ze względu na fakt, że w przypadku refundacji okres rozliczeniowy wynosi 24 miesiące. Dane na temat refundacji udzielonych w 2010r. byłyby niekompletne i dotyczące wyrwykowych, wąskich obszarów. Stąd wykorzystano je jedynie w ograniczonym zakresie

Tabela 5. Wykorzystanie środków w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy w okresie 2005-2010.

Źródło finansowania	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Fundusz Pracy	366 600	984 800,00	1 931 116,00	1 800 770,10	2 486 890,35	4 943 108,02

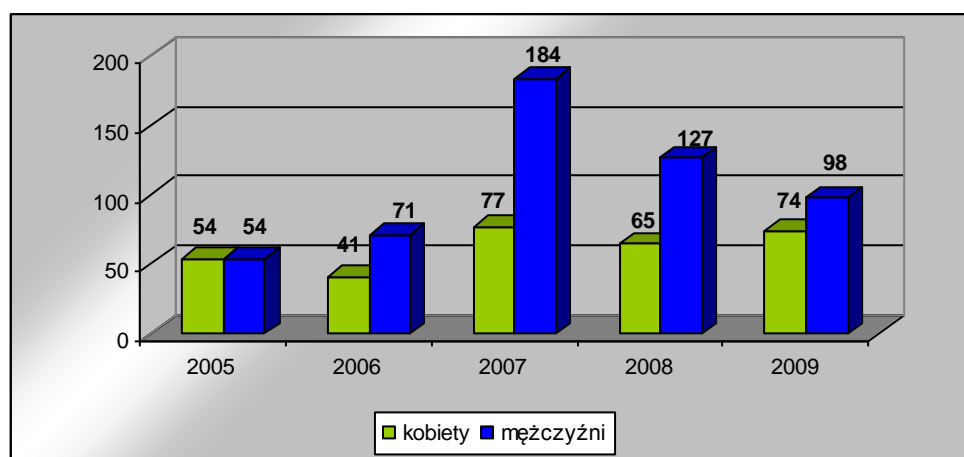
Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn Informacyjny PUP

W ramach refundacji tworzone stanowiska pracy muszą być przez pracodawców utrzymane przez przynajmniej 24 miesiące. Zaobserwować można, że w ramach jednego stanowiska pracy zachodzi wyraźna rotacja – skierowane osoby odchodzą z pracy, na ich miejsce kierowane są nowe. Na stworzonych 61 w 2005r. w ramach tej formy stanowisk pracy skierowanych i zatrudnionych zostało łącznie do końca 2007r. 107 osób, z czego połowę stanowiły kobiety. W ramach refundacji stanowiska pracy stworzonego w 2006r. zatrudnionych zostało do końca 2008r. łącznie 112 osób w tym 41 kobiet (37%). W ramach refundacji udzielonych w 2007r. do końca 2009r. aż 261 osób bezrobotnych podjęło zatrudnienie, przy czym kobiety stanowiły 30%. W latach 2008-2010 w ramach refundacji stanowisk pracy utworzonych w 2008r. podjęło zatrudnienie 192 osoby w tym 65 kobiet, co stanowi 34%. W ramach refundacji z 2009r. na stanowiskach pracy zatrudnione zostały w okresie od 2009 roku do 30.06.2011r. łącznie 172 osoby w tym 74 kobiety (43%).

Podsumowując procentowy udział bezrobotnych kobiet wśród osób podejmujących zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy w okresie 2005-czerwiec 2011 wyniósł 37%.

Różnice w poziomie zatrudnianych w ramach refundacji kobiet wiążą się bezpośrednio z charakterem tworzonych stanowisk pracy, wiele spośród nich dotyczy zawodów uważanych za typowo męskie.

Wykres 17. Osoby bezrobotne, według płci, zatrudnione w ramach refundacji kosztów stworzenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy (refundacje udzielone w latach 2005-2009).

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy udzielonych w latach 2005-2009 najczęstszym czasookresem na jaki zawierano umowę o pracę był okres do 24 miesięcy (57% ogółu umów o pracę), umowy na okres określony powyżej 24 miesięcy stanowiły najmniejszy odsetek umów o

pracę i wynosił 13%. Umowy na czas nieokreślony stanowiły 30% zawieranych w analizowanym okresie umów w ramach refundacji.

W ramach refundacji udzielonych pracodawcom w 2005r. umowy na czas określony krótszy niż 24 miesiące stanowiły aż 82% ogółu zawartych umów o pracę, na czas określony dłuższy niż 24 miesiące 8%, zaś na czas nieokreślony tylko 10%.

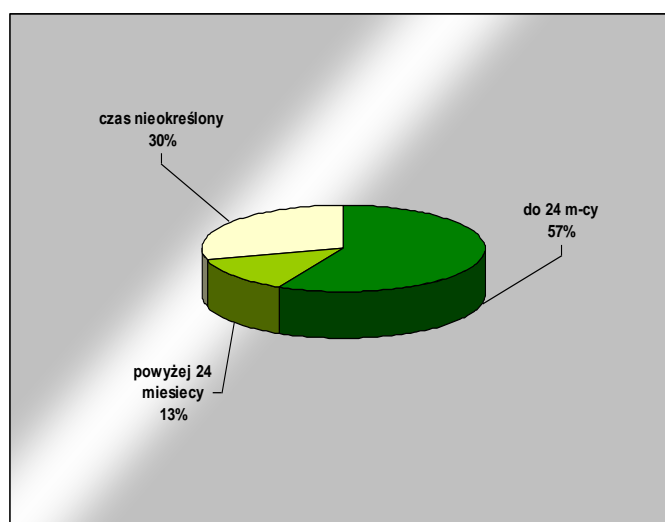
W ramach refundacji udzielonych pracodawcom w 2006r. umowy na czas określony krótszy niż 24 miesiące stanowiły 33% ogółu zawartych umów o pracę, na czas określony dłuższy niż 24 miesiące 38%, zaś na czas nieokreślony 29%.

W ramach refundacji udzielonych pracodawcom w 2007r. umowy na czas określony krótszy niż 24 miesiące stanowiły 50% ogółu zawartych umów o pracę, na czas określony dłuższy niż 24 miesiące 9%, zaś na czas nieokreślony 41%.

W ramach refundacji udzielonych pracodawcom w 2008r. umowy na czas określony krótszy niż 24 miesiące stanowiły 52% ogółu zawartych umów o pracę, na czas określony dłuższy niż 24 miesiące 16%, zaś na czas nieokreślony 32%.

W ramach refundacji udzielonych pracodawcom w 2009r. umowy na czas określony krótszy niż 24 miesiące stanowiły 77% ogółu zawartych umów o pracę, na czas określony dłuższy niż 24 miesiące 8%, zaś na czas nieokreślony 22%.

Wykres 18. Czasookres zawieranych umów o pracę w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy w okresie 2005- 30.06.2011.

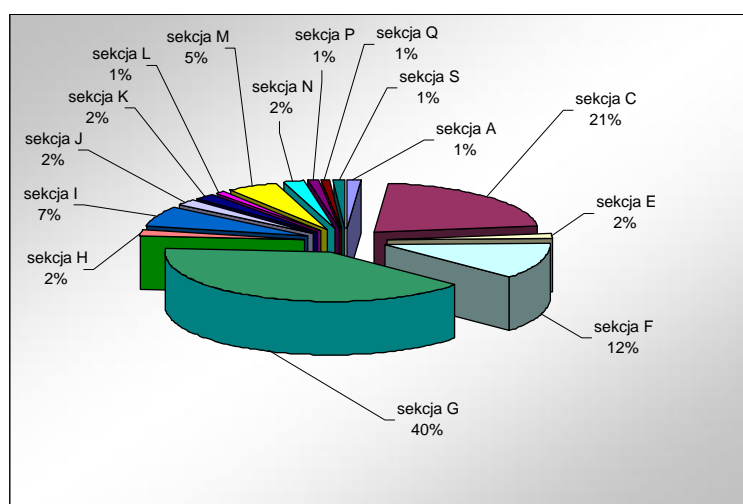
Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W ramach udzielonych w latach 2005-2009r. refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy najczęściej tworzono miejsca pracy w zawodach:

- w 2005 roku – sprzedawca, księgowy, pracownik biurowy, stolarz, elektryk;
- w 2006 roku – sprzedawca, pracownik biurowy, księgowy, kucharz, pomoc kuchenna, kelner, stolarz, operator wózka jezdniowego, mechanik samochodowy;
- w 2007 roku – sprzedawca-kasjer, sprzedawca- magazynier, stolarz, spawacz, blacharz, elektryk i mechanik pojazdów samochodowych, księgowy;
- w 2008 roku – sprzedawca, kucharz, pracownik biurowy, stolarz, operator wtryskarki, pracownik linii automatycznej, monter okien, pakowacz;
- w 2009 roku – sprzedawca, krajacz, pakowacz, operator linii piekarniczej, piekarz, cukiernik, kierowca.

Wśród firm, które stworzyły nowe stanowiska pracy w latach 2005-2009 w ramach refundacji według klasyfikacji PKD 2007³ dominowały pomioty gospodarcze należące do sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych wylęczając motocykle. Aż 107 tj. 40 % podmiotów korzystających z refundacji należało do tej sekcji. Firmy należące do sekcji C przetwórstwo przemysłowe, które otrzymały wsparcie z PUP w formie refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy stanowiły 21% (59 firm). Z refundacji korzystały również w analizowanym okresie firmy należące do sektor F, a więc zajmujące się budownictwem – stanowiły 12% (36 firm). Podmioty gospodarcze należące do sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi stanowiły 7% firm, którym w latach 2005-2007 przyznano refundacje kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy. Działające w sekcji M firmy zajmujące się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną stanowiły 5% podmiotów korzystających z refundacji. Po 2% stanowiły podmioty gospodarcze należące do sekcji E (dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją), sekcji H (transport i gospodarka magazynowa), sekcji J (informacja i komunikacja), sekcji K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa) oraz sekcji N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca). Jednoprocentowy udział miały firmy działające w sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo), sekcji L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości), sekcji P (edukacja), sekcji Q (opieka zdrowotna), sekcji R (działalność związana z kulturą i rozrywką) oraz sekcji S (pozostała działalność usługowa).

Wykres 19. Firmy, którym udzielono refundacji w latach 2005-2009 według sekcji PKD 2007.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

gdzie:

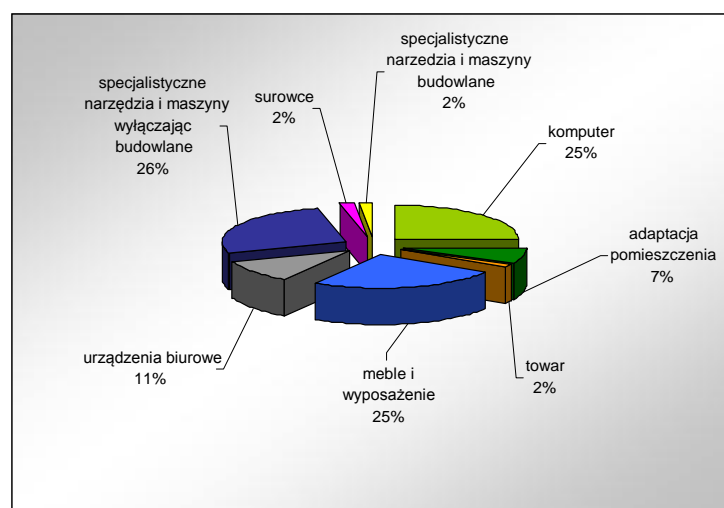
- sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo
- sekcja C- przetwórstwo przemysłowe
- sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- sekcja F – budownictwo
- sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych wylęczając motocykle
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa
- sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- sekcja J – informacja i komunikacja
- sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- sekcja L- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

³ Klasyfikacji firm dokonano według Schematu PKD 2007 w celu ujednoczenia analizy. W przypadku firm, które korzystały ze wsparcia PUP w latach 2005-2007 wykorzystano klucz powiązań między PKD 2004 a PKD 2007 opracowany przez Główny Urząd Statystyczny

- sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- sekcja P – edukacja
- sekcja Q – opieka zdrowotna
- sekcja R – działalność związana z kulturą i rozrywką
- sekcja S – pozostała działalność usługowa

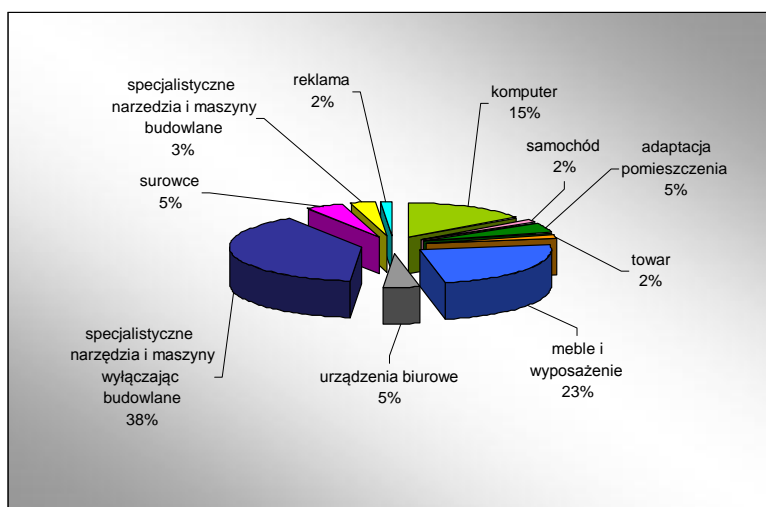
W analizowanym okresie w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy firmy dokonywały przede wszystkim zakupu specjalistycznych narzędzi maszyn wyłączając budowlane – na ten cel przeznaczone zostało 33% ogółu dokonanych zakupów. Na tym samym poziomie kształtował się odsetek zakupionych mebli, wyposażenia. Zakup komputerów stanowił 18% ogółu zakupów. W dalszej kolejności kupowano samochody (7% ogółu zakupów), przy czym ten rodzaj zakupów nie występował wcale w 2005r., zaś w 2007r. jego odsetek wśród dokonanych zakupów był najwyższy w analizowanym przedziale czasu. W ramach refundacji dokonywano również zakupu urządzeń biurowych (7% ogółu zakupów), adaptacji pomieszczeń (6% ogółu zakupów), towaru (5% ogółu zakupów), surowców (3% ogółu zakupów) oraz specjalistycznych narzędzi i maszyn budowlanych (2% ogółu zakupów), sprzętu RTV i fotograficznego (1% ogółu zakupów).

Wykres 20. Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2005 roku

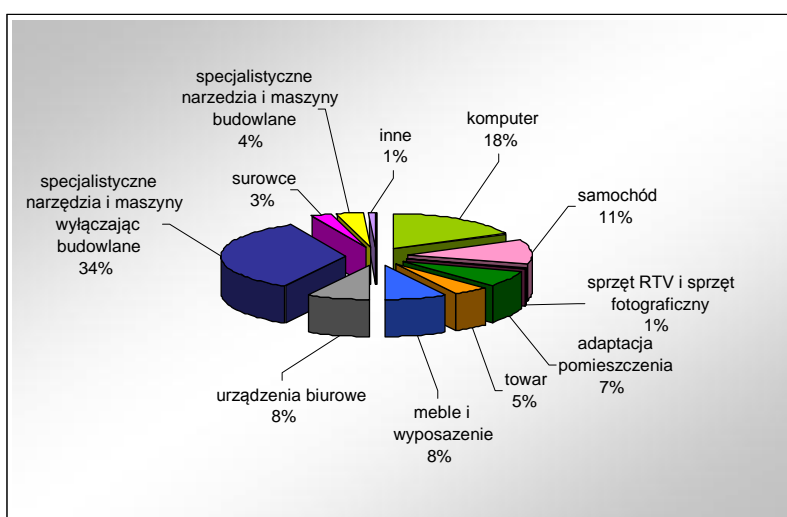
Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W ramach refundacji wyposażanych lub doposażonych stanowisk pracy pracodawcy w 2005 roku dokonywali zakupu przede wszystkim specjalistycznych narzędzi i maszyn (wylęczając budowlane) – 26% dokonanych zakupów, ponadto wyposażano miejsca pracy w komputery (25% dokonanych zakupów) oraz meble (25% dokonanych zakupów).

Wykres 21. Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2006 roku

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W 2006r. w ramach udzielonych pracodawcom refundacji wyposażali oni tworzone miejsca pracy przede wszystkim w specjalistyczne narzędzia i maszyny (wylęczając budowlane) – 38% zakupów zostało przeznaczonych na ten cel. Dokonywano również zakupu mebli i wyposażenia – 23 % dokonanych zakupów. Zwrócić uwagę należy na wyraźny spadek ilości kupowanych komputerów i sprzętu komputerowego w porównaniu do 2005r. (wydatki na ten cel stanowiły w 2006r. 15% dokonanych zakupów).

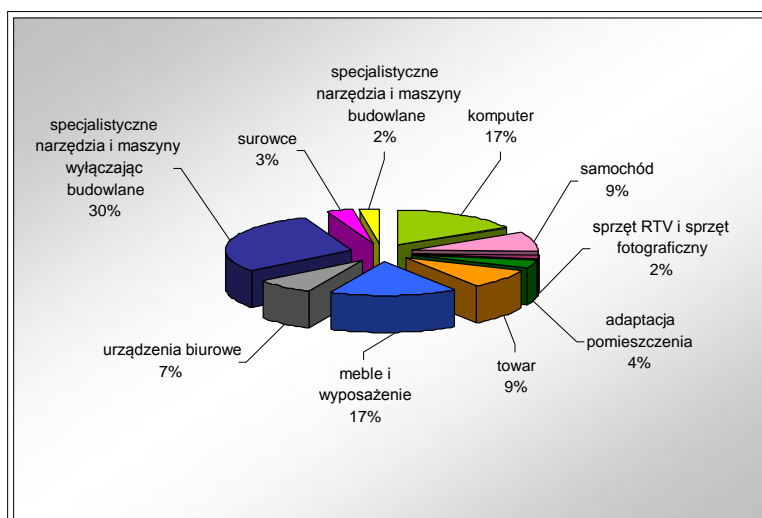
Wykres 22. Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2007 roku

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W 2007r. wśród zakupów dokonanych w ramach refundacji dominowały podobnie jak w poprzednich dwóch latach specjalistyczne narzędzia (wylęczając budowlane) i stanowiły 34%

dokonanych zakupów. Dokonywano również zakupu komputerów i sprzętu komputerowego (18% ogółu zakupów), mebli (8% ogółu zakupów) oraz urządzeń biurowych (8%). Wyraźnie wzrosła w porównaniu do 2006r. ilość zakupionych w ramach refundacji samochodów (ich udział wyniósł 11% ogółu zakupów).

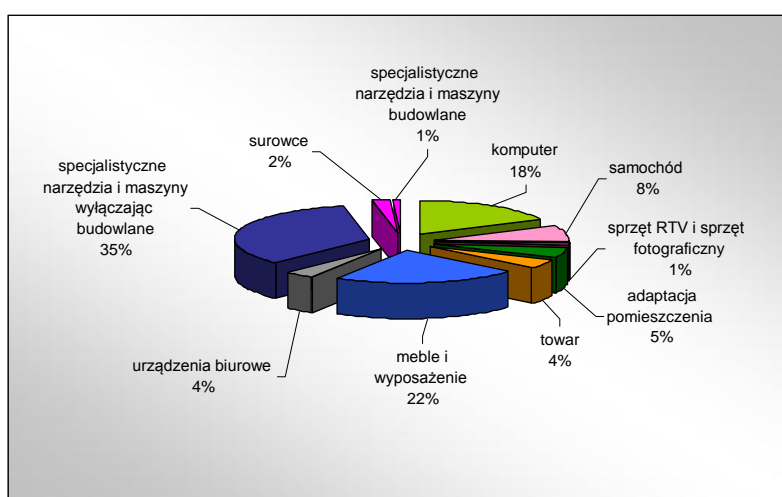
Wykres 23. Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2008 roku

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

Również w 2008r. pracodawcy w ramach refundacji decydowali się dokonać zakupu przede wszystkim specjalistycznych narzędzi i maszyn (wylaczajac budowlane) – stanowiły one 30% dokonanych zakupów. Stanowiska pracy wyposazano również w meble (17% dokonanych zakupów), komputery i oprogramowanie (17% dokonanych zakupów).

Wykres 24. Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2009 roku

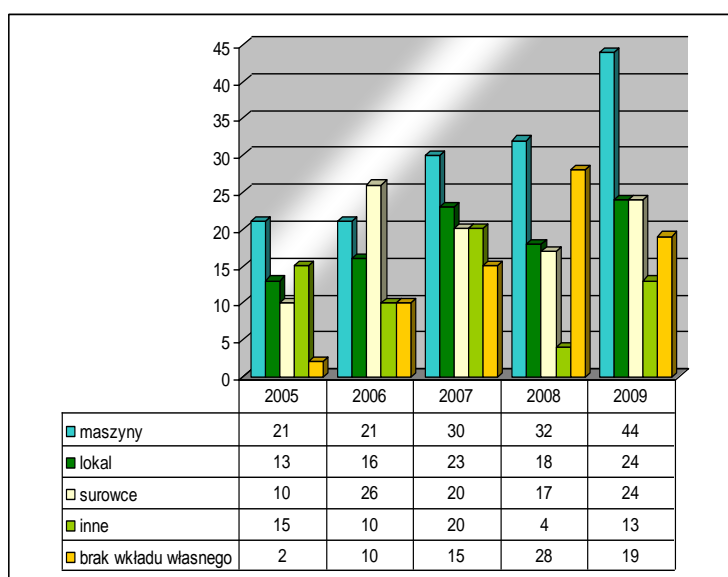
Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W 2009r. tworząc nowe stanowiska pracy firmy korzystające ze wsparcia PUP podobnie jak w poprzednich latach dokonywały zakupu specjalistycznych narzędzi i maszyn (wylaczajac budowlane) stanowiły one 35% dokonanych zakupów. W ramach refundacji kupowano także meble i wyposazenie (22% ogółu zakupów) oraz komputery i oprogramowanie (18% ogółu zakupów).

84% firm korzystających z refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy w latach 2005-2009 zadeklarowało posiadanie wkładu własnego, a tylko 16% jego brak. Najczęściej wskazywano na wkład własny w postaci maszyn (zdecydowanie najwięcej aż 44 firmy w 2009r.), wyjątek stanowił rok 2006, gdy 26 firm wskazało na surowce i te stanowiły dominującą formę wkładu własnego. Brak wkładu własnego najwięcej firm zadeklarowało we wnioskach o refundację w 2008r., aż 28 firm, najmniej natomiast w 2005r. – zaledwie 2 firmy.

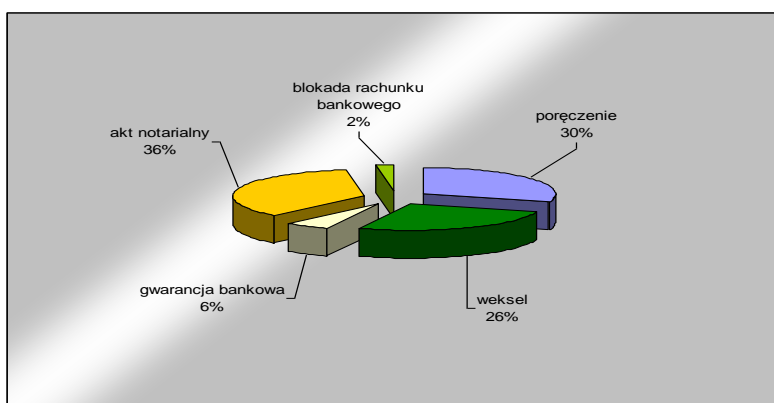
Wykres 25. Rodzaj wkładu własnego firm, które otrzymały refundację z PUP w latach 2005-2009

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

W latach 2005-2009 pracodawcy, którzy otrzymali refundację kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy jako formę zabezpieczenia wybierali najczęściej akt notarialny o poddaniu się egzekucji (36%) wraz z poręczeniem (30%). Korzystali również z dopuszczalnej formy zabezpieczenia jaką jest weksel z poręczeniem wekslowym (awal) – 26% firm. Zaledwie 6% firm korzystających z refundacji wybrało jako formę zabezpieczenia gwarancję bankową. W analizowanym okresie tylko 2% firm skorzystało z blokady rachunku bankowego, jako formy zabezpieczenia otrzymanej refundacji.

Wykres 26. Forma zabezpieczenia otrzymanej refundacji w latach 2005-2009

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP

Udzielone w latach 2005-2009 refundacje kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy zostały w 96% rozliczone poprawnie. Nie rozliczony pozostaje do końca rok 2009, ze względu na fakt, że zakres zobowiązań wynikających z zawartych umów dla części umów z 2009r. jeszcze nie wygasł (wynosi on 24 miesiące). Najczęstszą przyczyną nieprawidłowości w trakcie realizacji zawartych umów były wahania poziomu zatrudnienia i trudności z utrzymaniem poziomu zatrudnienia oraz brak wykwalifikowanych pracowników na wskazane stanowiska pracy.

98% firm korzystających z refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy otrzymanej z PUP nadal funkcjonuje.

Podsumowanie i wnioski

- Zainteresowanie możliwością uzyskania z urzędu refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy w latach 2005-2009 utrzymywało się na wysokim poziomie, każdego roku na ten cel przeznaczane były coraz większe środki finansowe. Zarówno mali jak i duzi przedsiębiorcy borykają się z brakiem środków na zatrudnianie nowych pracowników i unowocześnianie swoich firm. Szansą na rozwój zasobów kadrowych i wyposażenia stanowisk pracy w nowoczesny sprzęt staje się refundacja. Liczba zawieranych umów w sprawie refundacji jest niższa niż w przypadku dotacji, ale też wymagania, jakie stawiane są pracodawcom są większe i bardziej restrykcyjne niż w przypadku osób bezrobotnych ubiegających się o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.
- Analiza dokumentacji dotyczącej refundacji udzielonych w latach 2005-2009r. wskazuje, że wielu pracodawców boryka się z problemem dużej rotacji na stworzonych stanowiskach pracy. Firmy zobowiązane do utrzymywania stworzonego stanowiska pracy i poziomu zatrudnienia na stałym poziomie przez okres 2 lat w początkowej fazie nie decydują się zawierać umów o pracę na dłuższe okresy czasu. W przypadku firm zatrudniających osoby na stworzonych w ramach refundacji stanowiskach co 3 decyduje się zatrudnić osobę na czas nieokreślony, co wiązać należy z faktem, że już w momencie składania wniosku o refundację z PUP ma odpowiednich kandydatów do pracy.
- W latach 2005-2009 obserwujemy zbieżność między rodzajem działalności prowadzonej przez otrzymujące refundację firmy (dominuje sektor usługowy - handel detaliczny i hurtowy) z oferowanymi miejscami pracy w konkretnych zawodach (najczęściej sprzedawca/kasjer). Obserwujemy również zainteresowanie firm z sektora produkcji – przetwórstwa przemysłowego możliwością zatrudnienia nowych pracowników w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy.
- W przypadku udzielonych refundacji firmom w latach 2005-2009 widać wyraźnie na podstawie struktury dokonywanych zakupów, że ten instrument rynku pracy jest dla wielu firm szansą na rozwój. Wśród dokonywanych zakupów dominuje specjalistyczny sprzęt i narzędzia, co dowodzi, że firmy dążą do profesjonalizacji, chcą inwestować w nowoczesne technologie.
- W powiecie skarżyskim dla wielu firm zakładanych przez osoby bezrobotne przy wsparciu urzędu pracy z czasem możliwość wykorzystania refundacji jest jedyną szansą na rozwój firmy, uczynienie jej konkurencyjną, ugruntowanie jej pozycji rynkowej, a przede wszystkim rozszerzenia zasobów kadrowych.

CZĘŚĆ II

BADANIE LOKALNYCH FIRM

CZĘŚĆ II - BADANIE LOKALNYCH FIRM

2.1. Metodologia badania

Badanie przeprowadzono przy pomocy kwestionariusza ankiety obejmującego 12 pytań (10 pytań z kafeterią do wyboru, 2 pytania otwarte). Kwestionariusz ankiety został zbudowany w sposób przejrzysty pozwalający ankietowanym na jej samodzielne wypełnienie. Taka konstrukcja ankiety miała również pozwolić znaleźć przede wszystkim odpowiedzi na następujące kwestie:

- określić poziom zatrudnienia pracowników na cały etat w badanych firmach
- zidentyfikować rodzaj wykorzystywanych elastycznych form zatrudnienia
- określić poziom oceny aktualnej sytuacji własnej firmy
- określić poziom oceny sytuacji własnej firmy w najbliższej przyszłości
- określenie czynników stanowiących bariery w rozwoju firm
- zidentyfikowanie trudności związanych z procedurami administracyjnymi towarzyszącymi funkcjonowaniu firmy
- określenie aktualnego popytu na pracę
- określenie planowanego popytu na pracę
- identyfikacja przyczyn podejmowania zmian w poziomie zatrudnienia.

Podmiotem badań ankietowych były podmioty gospodarcze działające na terenie powiatu skarżyskiego, zarejestrowane w rejestrze REGON Urzędu Statystycznego w Kielcach. Z uwagi na znaczną liczebność firm (7,7 tys.) oraz konieczność minimalizacji kosztów prac badawczych zbiorowość badano metodą reprezentacyjną. Badania objęły przedsiębiorstwa reprezentujące wszystkie sekcje PKD 2007 (poza sekcją D w której firmy zajmują się dostawą wody, gazu, sekcją P – edukacja i sekcją Q – opieka zdrowotna).

W prośbie badawczej znalazły się firmy z poszczególnych gmin powiatu w liczbie proporcjonalnej do ich udziału w całej zbiorowości funkcjonujących w powiecie firm, bez względu na wielkość podmiotu gospodarczego.

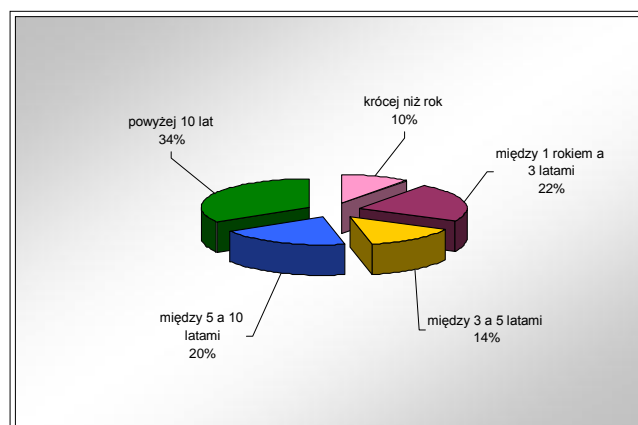
W badaniu udział wzięło 250 firm z terenu powiatu skarżyskiego w tym z miasta Skarżyska –Kamiennej 178 przedsiębiorców (71% badanych firm), z gminy Skarżysko-Kościele 13 firm (5% badanych firm), z gminy Bliżyn 17 przedsiębiorców (7% badanych firm), z gminy Łączna 10 podmiotów gospodarczych (4% badanych firm) oraz z miasta i gminy Suchedniów 32 podmioty gospodarcze (13% badanych firm).

Wywiady zbierano od 04.05.2011 do 30.06.2011.

Przetworzenie zebranego materiały w postaci opisowej i graficznej odbyło się przy użyciu programu Exel.

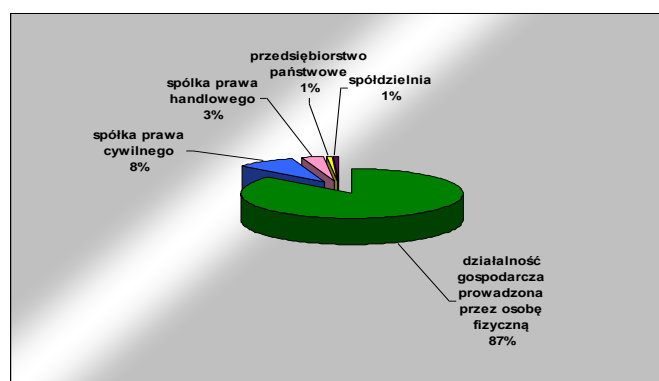
2.2. Wyniki badania

Spośród badanych firm największy odsetek 34% (85 firm) funkcjonuje na rynku dłużej niż 10 lat, między rokiem a 3 latami 22% (55 firm), między 5 a 10 latami 20% (50 firm). Najmniej firm wskazało na czas funkcjonowania między 3 a 5 latami 14% (35 firm) oraz krócej niż rok 10% (25 firm).

Wykres 27. Badane przedsiębiorstwa według czasu funkcjonowania na rynku.

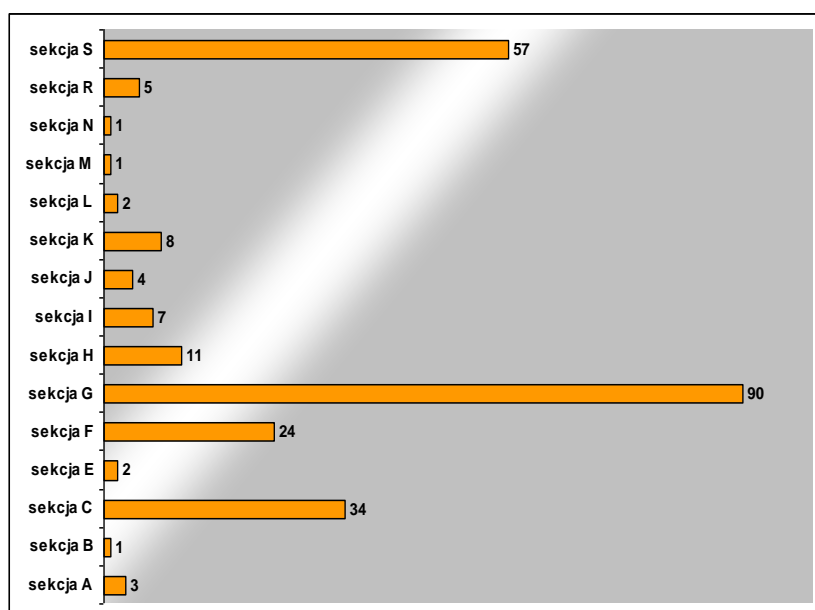
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Badaniem objęto w większości podmioty gospodarcze prowadzone przez osobę fizyczną – 216 tj. 87% badanych firm. Spółki prawa cywilnego stanowiły 8% badanych podmiotów, spółki prawa handlowego 3%, zaledwie 1% to przedsiębiorstwa państwowe (2 podmioty) oraz spółdzielnie (2 podmioty).

Wykres 28. Badane przedsiębiorstwa według formy organizacyjno-prawnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Badaniem objęto najwięcej firm działających w obrębie sektora G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli – te stanowiły 36% próby badawczej. Wśród badanych podmiotów znalazły się również firmy należące do sekcji S – pozostałe usługi i było ich 57 tj. 23% próby badawczej. W badaniu udało się również dotrzeć do firm zajmujących się działalnością produkcyjną i przetwórstwem przemysłowym – stanowiły one 14% badanych firm. Wśród 34 firm zajmujących się działalnością produkcyjną najczęściej pojawiały się firmy zajmujące się produkcją drewna i wyrobów z drewna (7 firm), poligrafia i reprodukcją zapisanych nośników informacji (5 firm) oraz naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń (4 firmy). Badane podmioty gospodarcze należały także między innymi do sekcji F – budownictwo, sekcji K działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. Szczegółowy obraz struktury próby badawczej pod względem rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej obrazuje wykres poniżej:

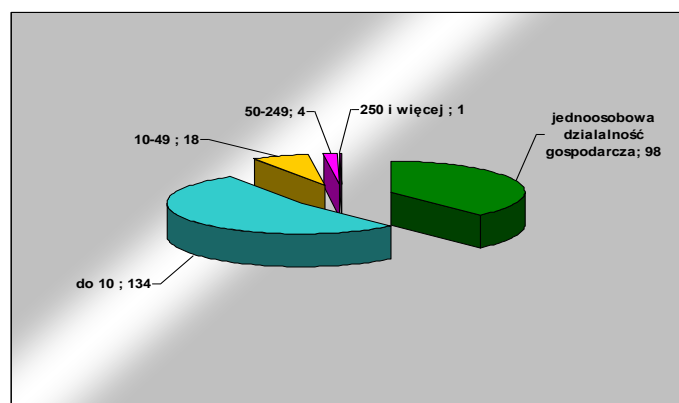
Wykres 29. Badane przedsiębiorstwa według rodzaju działalności gospodarczej (schemat PKD 2007)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

gdzie:

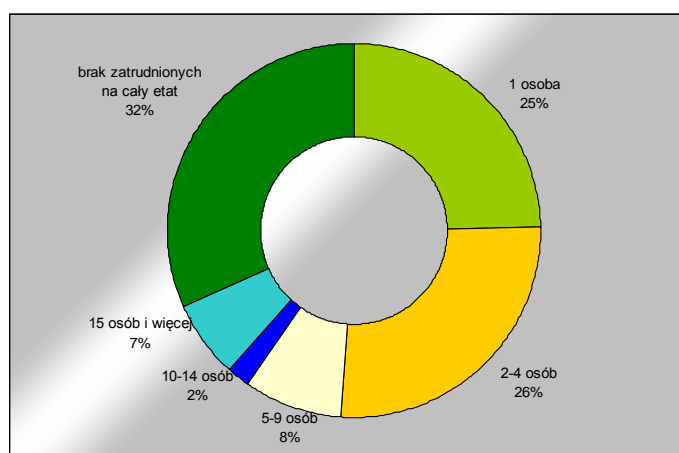
- sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo
- sekcja C- przetwórstwo przemysłowe
- sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- sekcja F – budownictwo
- sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włącznie z motocyklami
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa
- sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- sekcja J – informacja i komunikacja
- sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- sekcja L- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- sekcja R – działalność związana z kulturą i rozrywką
- sekcja S – pozostała działalność usługowa

Wśród objętych badaniem firm dominują zatrudniające do 10 osób (53% firm), w tym zdecydowana większość - 93% deklaruje, że zatrudnia pracowników spoza gospodarstwa domowego właściciela. Jednoosobową działalność prowadzi 38% badanych firm, natomiast od 10 do 49 pracowników zatrudnia 7% badanych podmiotów. Firmy zatrudniające od 50 do 249 pracowników stanowią 2% próby badawczej. Tylko 1 badana firma zatrudnia powyżej 250 osób.

Wykres 30. Badane przedsiębiorstwa według ilości zatrudnionych osób.

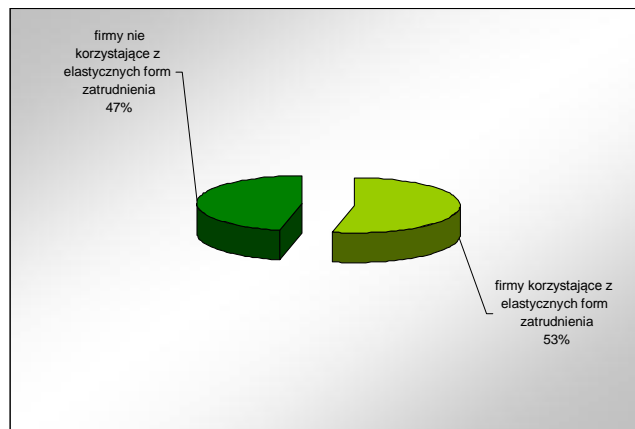
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Z zebranych ankiet wynika, że zdecydowana większość 68% badanych firm deklaruje, że zatrudnia u siebie pracowników na cały etat. Najwięcej – 66 badanych firm – zatrudnia od 2 do 4 osób na cały etat. Najmniej – 5 firm zatrudnia od 10 do 49 pracowników na cały etat.

Wykres 31. Badane przedsiębiorstwa według ilości zatrudnionych na cały etat osób

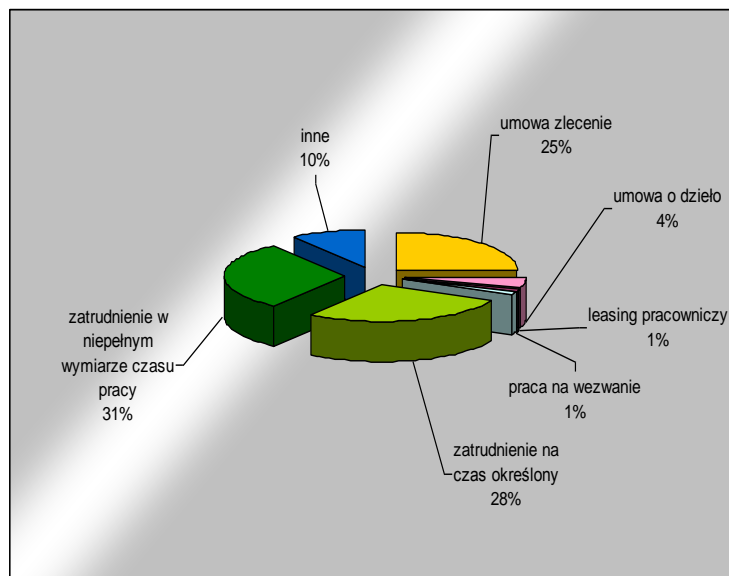
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Elastyczność zatrudnienia może przejawiać się w formach zatrudnienia oraz w systemach i rozkładach czasu pracy. Za elastyczne uznawane są wszystkie formy świadczenia pracy, z wyłączeniem najbardziej tradycyjnej i sztywnej formy – umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony. Formy zatrudnienia uznawane są za elastyczne, gdyż dają pracodawcy możliwość dostosowywania liczby osób zatrudnionych w firmie do zmieniających się warunków, w których funkcjonuje przedsiębiorstwo. Efektem ich stosowania powinno być obniżanie kosztów, przy utrzymaniu lub wzroście jakości pracy. Ponad połowa badanych firm (53%) korzysta z elastycznych form zatrudniania.

Wykres 32. Wykorzystanie elastycznych form zatrudnienia przez badane firmy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

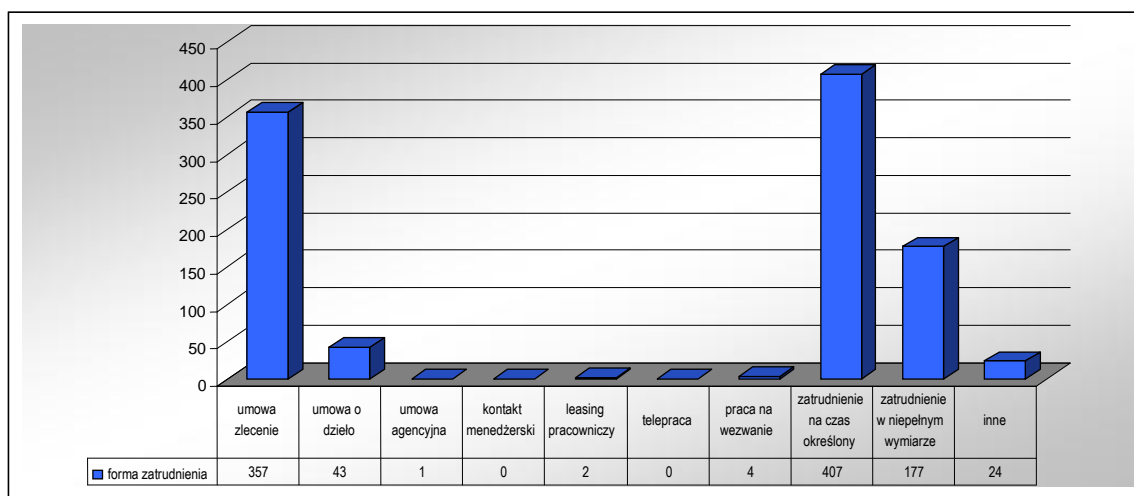
Jak obrazuje wykres poniżej badani pracodawcy najczęściej wykorzystują jako elastyczną formę zatrudnienia zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy (31%) oraz zatrudnienie na czas określony (28%). Co 4 pracodawca wykorzystujący elastyczne formy zatrudnienia stosuje umowy zlecenia. Badane firmy nie korzystały z form takich jak: kontrakt menedżerski i telepraca. Tylko 1 firma zadeklarowała korzystanie z umowy agencyjnej.

Wykres 33. Elastyczne formy zatrudnienia wykorzystywane przez badane firmy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

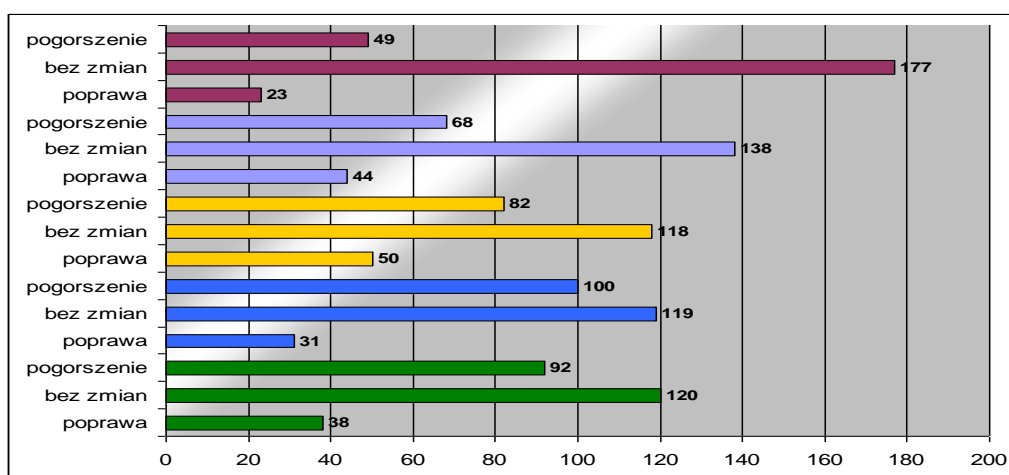
Biorące udział w badaniu firmy, deklarujące wykorzystanie elastycznych form zatrudniania, zatrudniają w ich ramach 1.015 osób. Najwięcej 407 osób zatrudnionych jest na czas określony, zaś najmniej 1 osoba w ramach umowy agencyjnej.

Wykres 34. Liczba osób zatrudnionych w ramach elastycznych form zatrudnienia w badanych firmach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

W pytaniu 4 pracodawcy zostali poproszeni o dokonanie oceny sytuacji w swojej firmie w ciągu ostatnich 12 miesięcy w wybranych kategoriach. Ocena ogólnej sytuacji wskazuje, że 48% badanych uważa, że nie zmieniła się ona, 37% że uległa pogorszeniu i 15% że uległa poprawie. W kategorii sytuacji finansowej 48% badanych firmy uznało, że nie zmieniła się ona, 40% firm wskazała na jej pogorszenie. Poprawę sytuacji finansowej odnotowało 12% uczestniczących w badaniu firm. Dokonując oceny swojej pozycji na rynku 47% badanych pracodawców wskazało, że nie uległa ona zmianie, 33% dostrzeża jej pogorszenie, a co piąty uważa, że uległa poprawie. Możliwość rozwoju firmy w ocenie ponad połowy (55%) badanych pracodawców nie zmieniła się, 27% uznało, że uległa pogorszeniu, zaś 18% że poprawiła się. Blisko 70% badanych podmiotów wskazuje, że poziom zatrudnienia w ich firmie nie zmienił się, pogorszenie sytuacji w tym obszarze dostrzeża co 5 badana firma, a poprawę 10%.

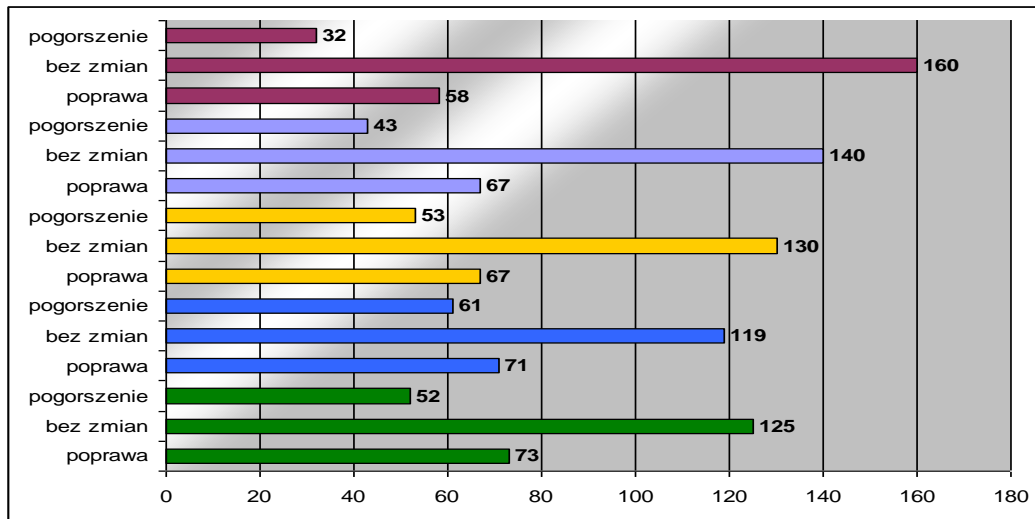
Wykres 35. Ocena sytuacji w badanej firmie w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

ogólna sytuacja   sytuacja finansowa   pozycja na rynku   możliwość rozwoju/rozbudowania firmy   poziom zatrudnienia

W pytaniu 5 pracodawcy zostali poproszeni o dokonanie oceny jak wyobrażają sobie sytuację w swojej firmie w ciągu kolejnych 12 miesięcy w wybranych kategoriach. Ocena ogólnej sytuacji wskazuje, że co drugi badany uważa iż nie zmieni się ona, 20% że ulegnie pogorszeniu i 30 % że ulegnie poprawie. W kategorii sytuacji finansowej 48% badanych firmy uznało, że nie zmieni się ona, 24% firm wskazuje, że może ona ulec pogorszeniu. Poprawę sytuacji finansowej w nadchodzących 12 miesiącach widzi 28% uczestniczących w badaniu firm. Dokonując oceny swojej pozycji na rynku w ciągu najbliższego roku 52% badanych pracodawców wskazało, że nie ulegnie ona zmianie, 21% dostrzega niebezpieczeństwo jej pogorszenia, a 27% uważa, że ulegnie poprawie. Możliwość rozwoju firmy w ocenie 56% badanych pracodawców nie zmieni się, 17% uznało, że ulegnie pogorszeniu, zaś 27% że poprawi się. Blisko 64% badanych podmiotów wskazuje, że poziom zatrudnienia w ich firmie nie zmieni się w najbliższych 12 miesiącach, możliwość pogorszenia sytuacji w tym obszarze dostrzega 13% badanych firma, a poprawę 23%.

Wykres 36. Ocena sytuacji w badanej firmie w ciągu kolejnych 12 miesięcy

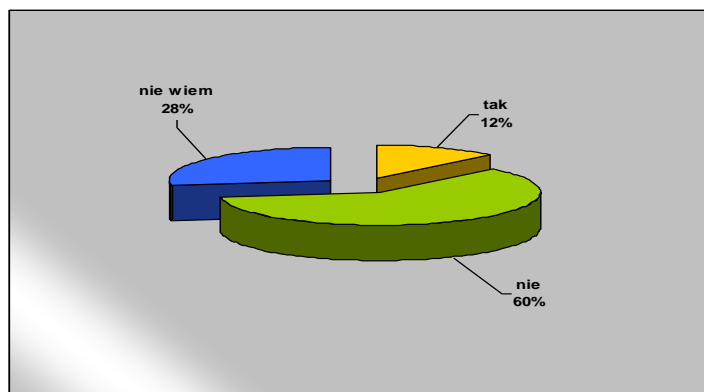

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

■ ogólna sytuacja ■ sytuacja finansowa ■ pozycja na rynku ■ możliwość rozwoju/rozbudowania firmy ■ poziom zatrudnienia

W pytaniu 6 poproszono skarżyskich przedsiębiorców o ocenę wpływu sytuacji gospodarczej w kraju na funkcjonowanie ich firm. Zdecydowana większość 60% oceniła, że nie sprzyja ona działalności ich firm, a tylko 12% uznało że sytuacja gospodarcza jest korzystna.

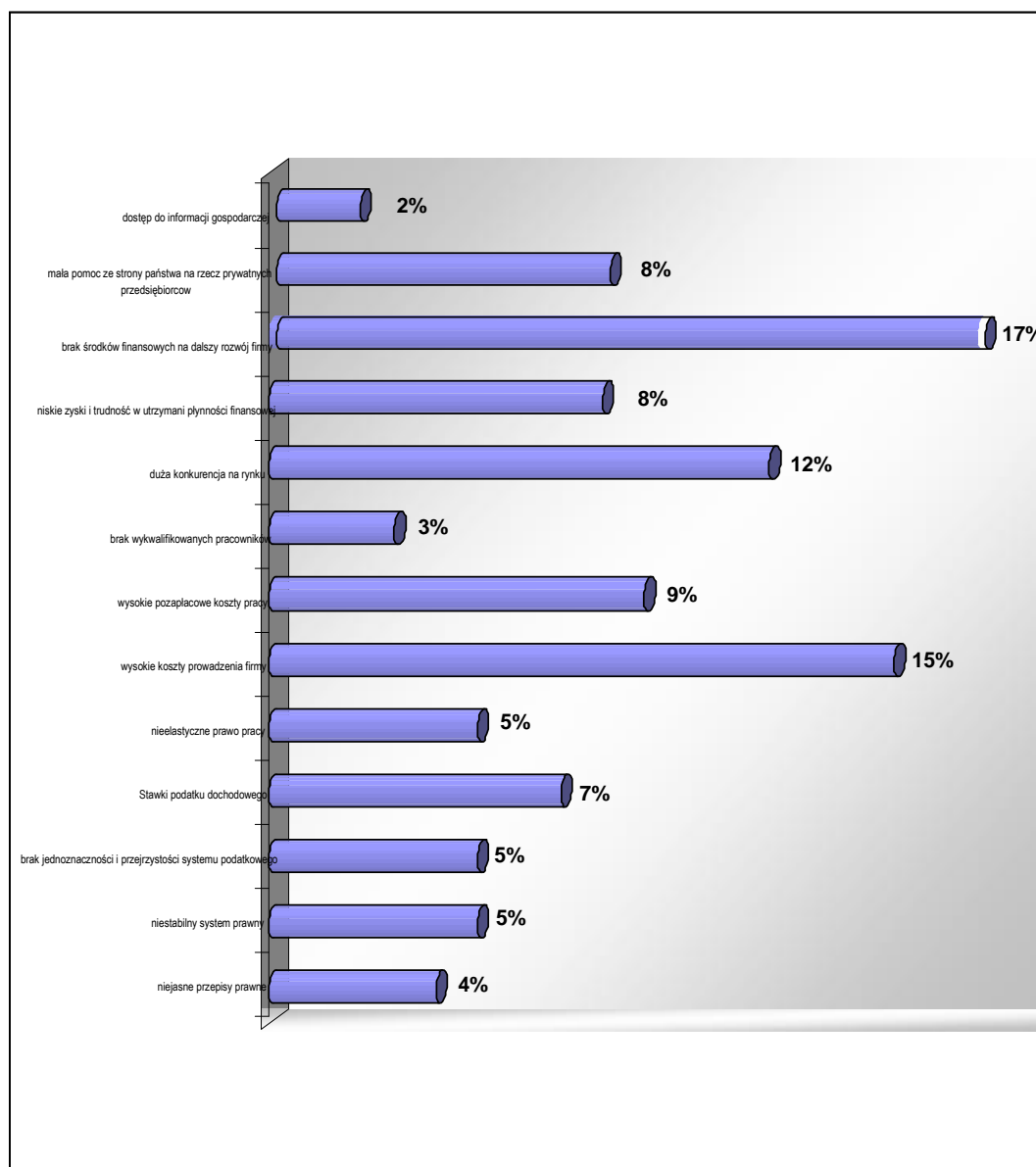
Wykres 37. Czy sytuacja gospodarcza w kraju sprzyja funkcjonowaniu firmy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

W kwestionariuszu ankiety poproszono także pracodawców o wskazanie, dowolnej ilości spośród dostępnych w kafeterii, czynników stanowiących bariery w funkcjonowaniu i rozwoju firmy. Za najistotniejszą barierę uznano brak środków finansowych na dalszy rozwój firmy (17%), wysokie koszty prowadzenia firmy (15%), dużą konkurencję na rynku (12%). Za najmniej istotną barierę uznano dostęp do informacji gospodarczej (2%) oraz brak wykwalifikowanych pracowników (3%).

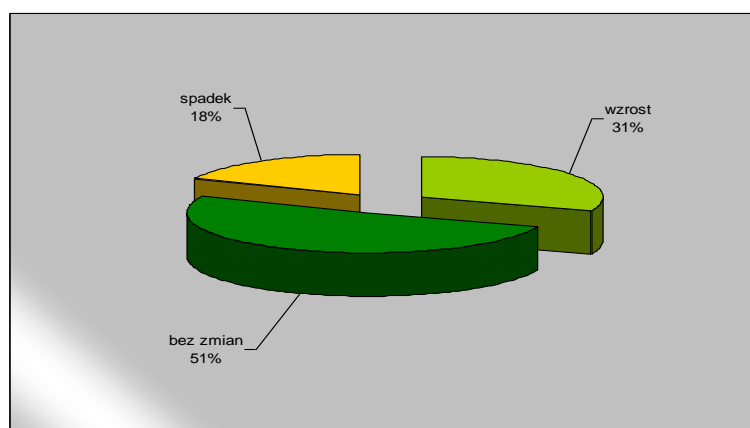
Wykres 38. Czynniki stanowiące bariery w funkcjonowaniu i rozwoju firmy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

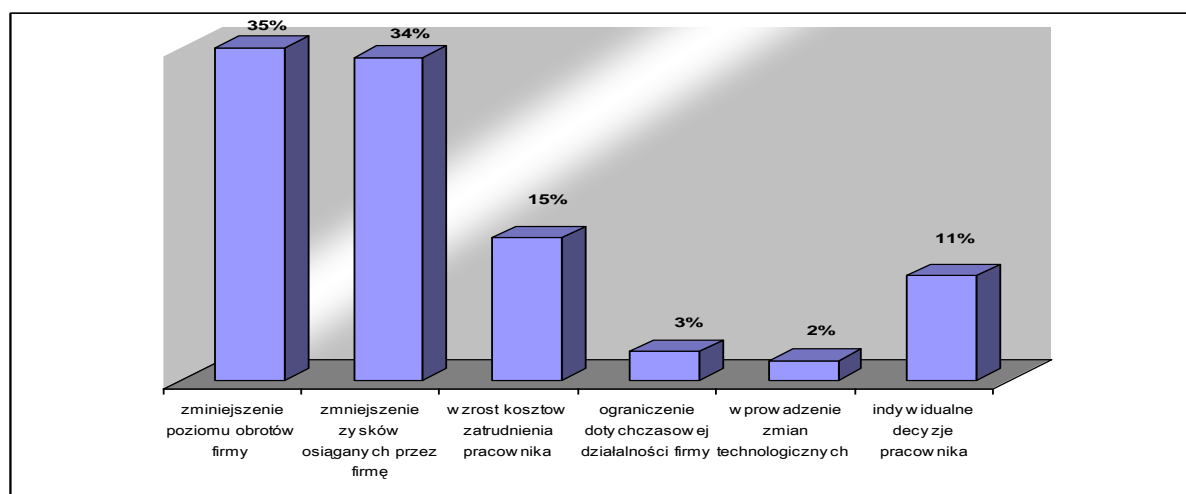
W pytaniu otwartym poproszono uczestniczących w badaniu przedsiębiorców o opisanie trudności wynikających z procedur administracyjnych, z jakimi spotykają się prowadząc własną działalność gospodarczą. 30 badanych opisało z jakimi charakteru trudnościami spotkało się dotychczas. Dotyczyły one przede wszystkim zbyt długiego terminu załatwiania spraw w organach administracyjnych, niespójności i zawiłości przepisów prawa, obwarowanie funkcjonowania firm rozbudowaną biurokracją. Ankietowani uskarżali się na także wzajemną nieufność w relacjach urzędnik – klient. Mikro przedsiębiorcy wskazali, że przyjęte przepisy i procedury administracyjne w ich odczuciu umacniają pozycję dużych firm.

Analizując poziom zatrudnienia w badanych firmach zwraca uwagę fakt, że ponad połowa – 51% - w ciągu minionego roku nie dokonywała zmian poziomu zatrudnienia. Wzrost poziomu zatrudnienia deklaruje 31% badanych, o 13 punktów procentowych więcej niż jego spadek.

Wykres 39. Zmiany w poziomie zatrudnienia w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

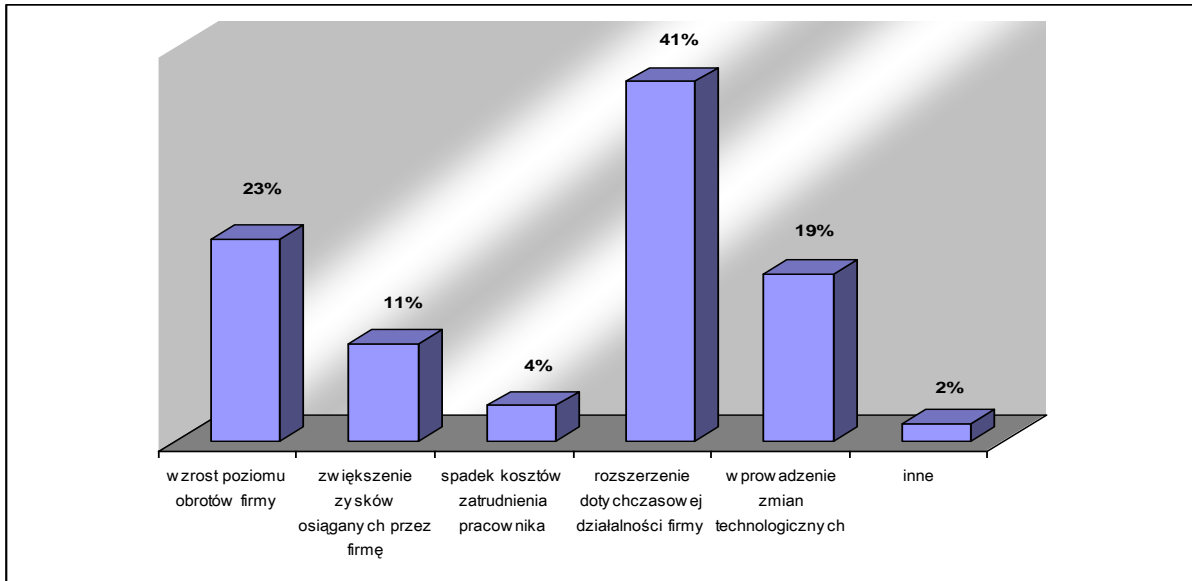
61 firm deklarujących zmniejszenie poziomu zatrudnienia w ciągu minionego roku wskazuje na kluczowe przyczyny tego kierunku polityki kadrowej wiążące się ze zmniejszeniem poziomu obrotów firmy i zmniejszeniem zysków. Za najmniej istotne przyczyny uznano wprowadzenie zmian technologicznych i ograniczenie dotychczasowej działalności firmy.

Wykres 40. Przyczyny dokonywanych zwolnień pracowników

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

102 firmy spośród badanych deklarujące wzrost poziomu zatrudnienia w ciągu minionego roku wskazały na najczęstsze przyczyny tego kierunku polityki kadrowej: rozszerzenie dotychczasowej działalności firmy (41%) oraz wzrost poziomu obrotów firmy (23%). Za najmniej istotne przyczyny wzrostu poziomu zatrudnienia uznano inne i spadek kosztów zatrudnienia pracownika.

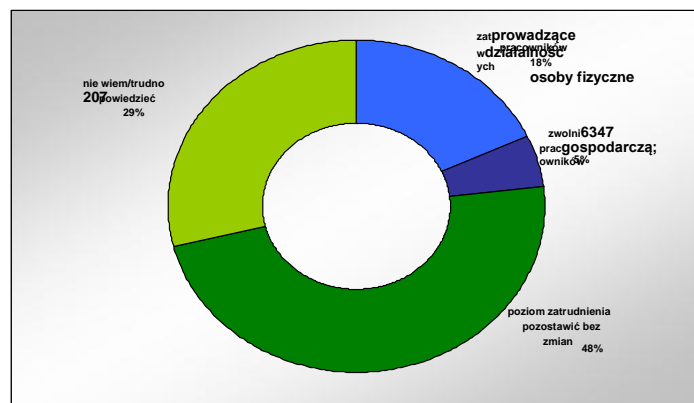
Wykres 41. Przyczyny zatrudniania pracowników

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

W ostatnim pytaniu ankiety badani przedsiębiorcy zostali poproszeni o przedstawienie swoich planów kadrowych na najbliższe 12 miesięcy. Największy odsetek badanych 48% chce poziom zatrudnienia pozostawić bez zmian, zatrudnienie nowych pracowników deklaruje 18% i stworzenie miejsc pracy dla 56 osób. Redukcję zatrudnienia przewiduje 5% ankietowanych przedsiębiorców i zwolnienie 16 osób. Pracodawcy chcieliby zatrudnić nowe na osobach na stanowiskach: sprzedawcy (w tym kasjer-sprzedawca, sprzedawca magazynier), stolarza, pracownika budowlanego, ślusarza, bukieciarza, kierowcy, operatorów maszyn do obróbki drewna. Przedsiębiorcy deklarujący dokonywanie zwolnień chcą objąć nim stanowiska: sprzedawca, mechanik samochodowy, barman, kierowca.

Wykres 42. Plany kadrowe na kolejne 12 miesięcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Podsumowanie i wnioski

- 68% badanych firm zatrudnia pracowników na cały etat, ponad połowa 53% korzysta z elastycznych form zatrudnienia przede wszystkim zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, zatrudnienia na czas określony oraz umowę zlecenie.

- Badani przedsiębiorcy dokonując oceny sytuacji swojej firmy w minionych 12 miesiącach najczęściej oceniali, że nie uległa ona istotnym zmianom. Częściej niż na poprawę wskazują na pogorszenie sytuacji firmy zwłaszcza w obszarze pozycji na rynku (konkurencyjności) oraz możliwości rozwoju przedsiębiorstwa.
- Badani pracodawcy zapytani o to jak widzą sytuację swojej firmy w nadchodzącym roku najczęściej oceniają, że nie zajdą istotne zmiany (zwłaszcza w poziomie zatrudnienia). Częściej wskazują na możliwość poprawy sytuacji firmy niż na niebezpieczeństwo jej pogorszenia.
- Przedsiębiorcy pytani o wpływ sytuacji gospodarczej na funkcjonowanie ich firm w większości uznają ją za niekorzystną i niesprzyjającą.
- Można więc powiedzieć, że badanych przedsiębiorców cechuje krytyczna ocena obecnej sytuacji, a w ocenie najbliższej przyszłości ich firm ostrożny optymizm wynikający z wiary że przede wszystkim nie dojdzie do zmian, jeżeli zajdą to częściej pozwolą one poprawić sytuację firmy niż wpłyną na jej pogorszenie.
- Badane firmy mogły też wskazać na bariery w ich funkcjonowaniu i rozwoju, czego zresztą prawie wszystkie dokonały. Za główne bariery uznano brak środków na dalszy rozwój firmy i wysokie koszty prowadzenia firmy. Pojawienie się jako najistotniejszej bariery braku środków finansowych na dalszy rozwój świadczy o „głodzie inwestycyjnym” firm z powiatu skarżyskiego. Wiązać to należy z faktem, że w powiecie dominują mikro – i małe przedsiębiorstwa, które mają wyraźne trudności z pozyskaniem kapitału inwestycyjnego. Wyrazem potrzeb inwestycyjnych firm jest rosnące z roku na rok zainteresowanie wszelkimi formami dofinansowania firm, zwłaszcza refundacji.
- Bariery w rozwoju firmy jest także zdaniem badanych przedsiębiorców konkurencja na rynku. Zważywszy na fakt, że w powiecie dominują firmy skupione w sektorze usługowym, a zwłaszcza zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym, każdorazowe pojawienie się nowych firm w tym sektorze, zwłaszcza dużych, może zaburzyć płynność finansową firm już istniejących.
- Badani przedsiębiorcy zgodnie uznali, że jedną z najistotniejszych trudności wynikających z procedur administracyjnych jest po prostu czas w jakim sprawy są rozpatrywane, co często uniemożliwia im sprawne funkcjonowanie. Często pojawiają się także opinie dotyczące zbiurokratyzowania procedur, zamiast deklarowanego ich uproszczenia, wreszcie problem z niespójną interpretacją przepisów prawnych, co zaburza relacje na linii przedsiębiorca- urząd. W opinii biorących udział w badaniu mikro przedsiębiorców procedury administracyjne nie rodzą aż tylu trudności dużym firmom, zaś dla nich są często barierą nie do pokonania.
- Ponad połowa uczestniczących w badaniu firm deklarowała, że w minionym roku nie dokonywała zmian w poziomie zatrudnienia. Zdecydowanie więcej firm ponadto wskazało, że zatrudniało nowe osoby, niż zwalniało już pracujące.
- Za główną przyczynę wzrostu zatrudnienia firmy uznały przede wszystkim rozszerzenie dotychczasowej działalności. Potwierdza to wcześniejsze wnioski, że firmy z powiatu skarżyskiego chcą się rozwijać, a ich rozwój przekłada się pozytywnie na politykę kadrową skutkując zatrudnianiem nowych pracowników.
- Plany kadrowe badanych firm na najbliższy rok są ściśle związane z wizją sytuacji firmy w nadchodzącym czasie. Przedsiębiorców cechuje w tym zakresie ostrożność – większość deklaruje, że nie zamierza zmieniać poziomu zatrudnienia lub trudno jest im jednoznacznie wskazać jakie podejmą ruchy kadrowe. W trudnej sytuacji na skarżyskim rynku pracy, gdzie nie przybywa nowych miejsc pracy w ilości pozwalającej na skuteczne obniżenie poziomu bezrobocia, taka zachowawcza postawa firm powinna raczej napawać optymizmem, zwłaszcza jeśli weźmiemy pod uwagę przekonanie badanych pracodawców że sytuacja gospodarcza w kraju i na świecie nie jest dla nich korzystna.

Indeks wykresów i tabel

Wykresy

Numer	Tytuł wykresu	Strona
1	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w powiecie skarżyskim według sektorów własnościowych w 2010 roku. Stan na dzień 31.12.2010.	9
2	Jednostki sektora prywatnego w rejestrze REGON w powiecie skarżyskim w 2010 roku. Stan na dzień 31.12.2010.	9

3	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w powiecie skarżyskim w 2010 roku według klas wielkości. Stan na dzień 31.12.2010.	11
4	Liczba udzielonych przez skarżyski PUP dotacji w latach 2007-2010.	14
5	Liczba udzielonych przez skarżyski PUP dotacji w latach 2007-2010 według źródła finansowania.	15
6	Dotacje udzielone przez skarżyski PUP w latach 2007-2010 według źródła finansowania.	15
7	Osoby, które otrzymały dotacje ze skarżyskiego PUP w latach 2007-2010 według płci.	16
8	Rodzaj zakupów w ramach udzielonych dotacji w 2007 roku	19
9	Rodzaj zakupów w ramach udzielonych dotacji w 2008 roku	19
10	Rodzaj zakupów w ramach udzielonych dotacji w 2009 roku	20
11	Rodzaj zakupów w ramach udzielonych dotacji w 2010 roku	20
12	Wkład własny osób, które otrzymały dotacje z PUP w latach 2007-2010.	21
13	Prawo do lokalu, w którym prowadzona jest działalność powstała dzięki dotacji z PUP w okresie 2007-2010	22
14	Forma zabezpieczenia otrzymanej dotacji z PUP w latach 2007-2010	22
15	Czas funkcjonowania firm powstałych dzięki dotacji z PUP w latach 2007-2009	24
16	Liczba stanowisk pracy powstałych w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy w okresie 2005-2010.	26
17	Osoby bezrobotne, według płci, zatrudnione w ramach refundacji kosztów stworzenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy (refundacje udzielone w latach 2005-2009).	27
18	Czasookres zawieranych umów o pracę w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy w okresie 2005- 30.06.2011	28
19	Firmy, którym udzielono refundacji w latach 2005-2009 według sekcji PKD 2007.	29
20	Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2005 roku	30
21	Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2006 roku	31
22	Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2007 roku	31
23	Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2008 roku	32
24	Rodzaj zakupów w ramach refundacji w 2009 roku	32
25	Wkład własny firm, które otrzymały refundację z PUP w latach 2005-2009	33
26	Forma zabezpieczenia otrzymanej refundacji w latach 2005-2009	33
27	Badane przedsiębiorstwa według czasu funkcjonowania na rynku.	37
28	Badane przedsiębiorstwa według formy organizacyjno-prawnej.	37
29	Badane przedsiębiorstwa według rodzaju działalności gospodarczej (schemat PKD 2007)	38
30	Badane przedsiębiorstwa według ilości zatrudnionych osób.	39
31	Badane przedsiębiorstwa według ilości zatrudnionych na cały etat osób	39
32	Wykorzystanie elastycznych form zatrudnienia przez badane firmy	40
33	Elastyczne formy zatrudnienia wykorzystywane przez badane firmy	40
34	Liczba osób zatrudnionych w ramach elastycznych form zatrudnienia w badanych firmach	41
35	Ocena sytuacji w badanej firmie w ciągu ostatnich 12 miesięcy	41
36	Ocena sytuacji w badanej firmie w ciągu kolejnych 12 miesięcy	42
37	Czy sytuacja gospodarcza w kraju sprzyja funkcjonowaniu firmy?	42
38	Czynniki stanowiące bariery w funkcjonowaniu i rozwoju firmy	43
39	Zmiany w poziomie zatrudnienia w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego	44
40	Przyczyny dokonywanych zwolnień pracowników	44
41	Przyczyny zatrudniania pracowników	45
42	Plany kadrowe na kolejne 12 miesięcy	45

Tabele

Numer	Tytuł tabeli	Strona
1	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w Polsce, w województwie świętokrzyskim i w powiecie skarżyskim w latach 2005-2010.	8
2	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w latach 2009-2010.	10
3	Wykorzystanie środków w ramach udzielonych dotacji w okresie 2007-2010	15
4	Dotacje udzielone przez skarżyski PUP w latach 2007-2010 według sekcji PKD 2007	18
5	Wykorzystanie środków w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy w okresie 2005-2010	27